

DE KORHAAAN

EIGENDOM

Vogelwerkgroep

't Gooi en Omstreken

Jaargang 38, Nummer 4 - September 2004

IN DIT NUMMER:

De Monnikenberg: een vergeten vogelstek!

Een dagje tropisch vogelen

Internationale trekvogeldag in Coversbos

De Korhaan

Verenigingsorgaan van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken.

Verschijnt 5x per jaar.

Redactie : Josée van Beek
Willem-Jan Hoeffnagel
Joost van Ramshorst
Rietje Veltkamp

Redactieadres : Rietje Veltkamp rietjeveltkamp@wxs.nl
Castorstraat 21 1223 EW Hilversum 035-6834193

Ledenadministratie : F. Wilms-Schopman
J.C. Ritsemalaan 1 1241 AP Kortenhoef 035-6563020

Verzending Korhaan : Bep Dwars-Van Achterbergh
Flamingohof 1 1221 LK Hilversum 06-46352060

Foto omslag : Jos Korenromp / Het Vogeljaar

Het overnemen van artikelen is uitsluitend toegestaan na overleg met de redactie.

De redactie behoudt zich het recht voor artikelen te weigeren.

De auteurs zijn zelf voor de inhoud van hun artikelen verantwoordelijk.

Inleveren kopij: uiterlijk 1 februari

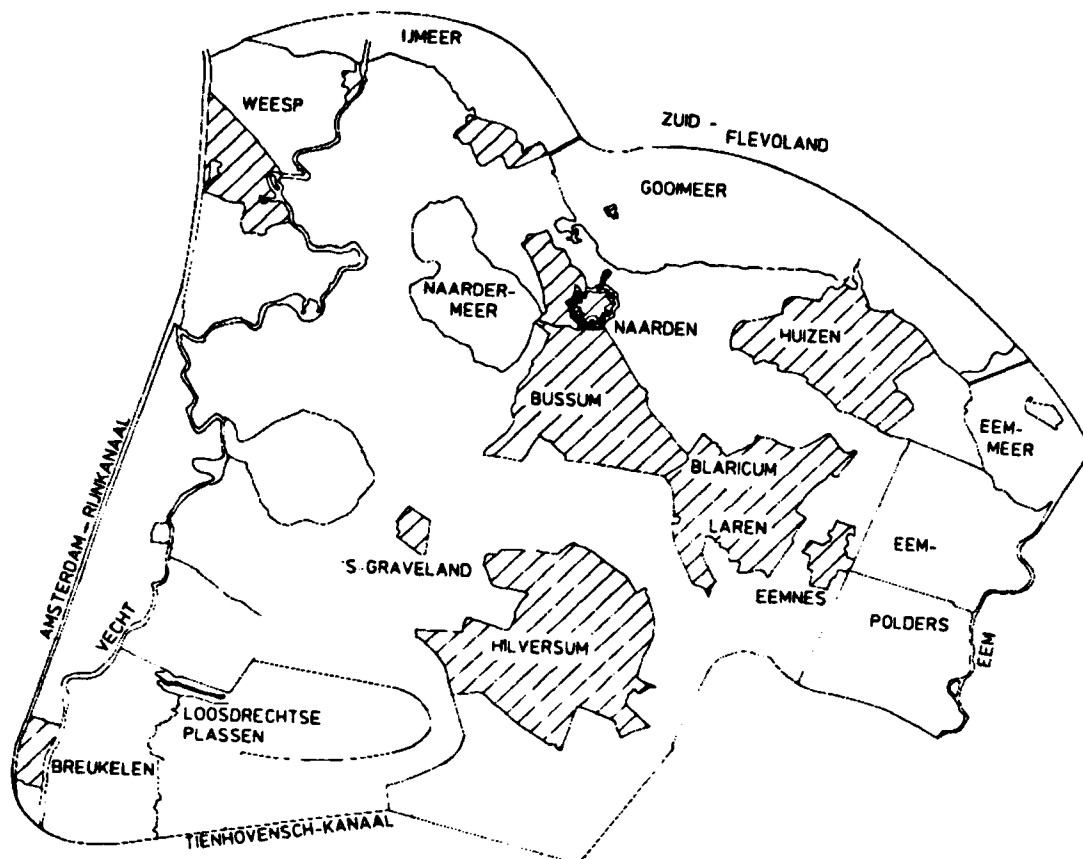
1 april

15 juni

ISSN: 0929-8762

1 september

15 november

Het werkgebied van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken

Inhoud

Van de voorzitter	94
Krassen van een Gooise kijker	95
De Monnikenberg: een vergeten vogelstek!	96
Excursie Lauwersmeer op 28 augustus 2004	97
Aankondiging SOVON Landelijke Dag 2004	98
Internationale Trekvogeldag op telpost Corversbos	99
Van de redactie	100
Van de Buitenlandcommissie	102
Een dagje tropisch vogelen	103
Broedvogelgids op rugzakformaat	104
Malle mussen	105
Een vette hap	106
Aan de Pimpel	107
De Slechtvalk is niet slecht	108
Verklarend en etymologisch woordenboek	110
Programma	111
Ontvangen Literatuur	113
Mutaties ledenbestand	114
Nederlandse/wetenschappelijke vogelnamen in de Korhaan	114
Veldwaarnemingen	115
Kor Haan	116

Van de voorzitter

Naar ik hoop zijn alle vakantie-gangers onder u weer veilig en gezond teruggekeerd. Diegenen die dit jaar nog gaan wens ik een goede reis. Dat wens ik uiteraard ook al onze gevederde vrienden tijdens hun trek naar warmere oorden. Mede dankzij zeer actieve werkgroepen zoals Nestkasten, Weidevogelbescherming en de Roofvogelwerkgroep zullen weer veel "eerstejaars" de reis naar het zuiden kunnen aanvaarden. Vermelding verdienen in dit verband ook diegenen die zich jaarlijks inspannen voor het broedsucces van boeren-, huis- en oeverzwaluwen. Tot slot ook een woord van dank aan hen die zich op soortgelijke wijze inspannen hebben voor standvogels als Ijsvogel, Kerkuil en Steenuil. Ook wil ik alle tellers, ringers en inventariseerders bedanken. Door hen is in de afgelopen maanden zeer veel werk verzet dat tot de kerntaken van onze vereniging behoort.

Het bestuur is verheugd u te kunnen mededelen dat de vereniging op substantiële wijze is bedacht in het kader van de nalatenschap van Yves Vogel. Wij zijn hiervoor zeer dankbaar evenals voor de inspanningen die in verband hiermee zijn betracht door ons lid mevrouw Emmy Disselkoen en haar schoondochter Tamar, alsmede door onze leden Paul en Loes van der Poel. Het bestuur zal zijn best doen om hetgeen ontvangen is op nuttige en passende wijze ten behoeve van de vereniging aan te wenden.

Op bestuurlijk vlak zijn er inmiddels ook de nodige ontwikkelingen te melden. Zeer positief is

dat eindelijk de oudste vacature, te weten die van Bestuurslid Natuurbescherming, is vervuld. Het bestuur heeft Frank Kempeneers bereid gevonden deze belangrijke bestuursfunctie te gaan vervullen. Alhoewel zijn benoeming op de eerstvolgende ledenvergadering nog bekrachtigd dient te worden, heeft Frank zich bereid verklaard direct mee te gaan draaien. Frank heeft biologie gestudeerd, is 38 jaar en is werkzaam als zelfstandig adviseur op milieugebied. Voor alle zaken die met natuurbescherming te maken hebben kan men voortaan dus rechtstreeks bij hem terecht. Ook leden die reeds actief zijn op het gebied van natuurbescherming of die Frank daarbij willen helpen worden opgeroepen zich met hem in verbinding te stellen. Zijn adresgegevens kunt u achterin de Korhaan vinden.

Een grote aderlating voor het bestuur is het vertrek van onze "spin in het web" Marc van Houten. Marc is maar liefst 8 jaar secretaris geweest en het bestuur verliest met hem een zeer ervaren en gedreven lid. Gelukkig heeft Marc te kennen gegeven nog tot de komende jaarvergadering te willen aanblijven. Omdat Marc zich tevens bereid heeft verklaard om de nieuwe secretaris in te werken, wil het bestuur proberen deze dreigende vacature zo spoedig mogelijk weer vervuld te krijgen. Geïnteresseerden worden derhalve verzocht zich zo snel mogelijk te melden. Informatie over de functie kan worden ingewonnen bij Marc van Houten.

In vervolg op hetgeen hier over gezegd is tijdens de algemene

ledenvergadering in maart van dit jaar, kan ik u mededelen dat inmiddels een commissie automatisering in het leven is geroepen met een zevental deskundige en enthousiaste leden. Voorzitter van deze commissie is Engbert van Oort. De commissie ressorteert voorlopig rechtstreeks onder het bestuur, met André Kerkhof als contactpersoon. De commissie zal zich in eerste instantie richten op de problematiek van de gegevensverwerking binnen onze vogelwerkgroep, daaronder begrepen de achterstanden in de verwerking van waarnemingen. De commissie zal zich in het bijzonder verdiepen in de mogelijkheden voor digitale verwerking van waarnemingen.

Tot slot wil ik nog even terugkomen op de laatste alinea van mijn bijdrage in het vorige nummer van De Korhaan. Ik heb hier de stichting Het Goois Vogelasiel gefeliciteerd met haar nieuwe kooien. Bij een felicitatie hoort eigenlijk ook wel een cadeau, maar dat was bij het ter perse gaan van het vorige nummer nog niet geregeld. Inmiddels is het cadeau, een nieuw koffiezetapparaat, in gebruik genomen. We hopen dat alle vrijwilligers daar lang van mogen genieten.

Erik Hans van Stigt Thans

Krassen van een Gooise kijker

Toeristen op de Waddeneilanden vermaken zich altijd kostelijk wanneer zij die rare vogelaars met kijkers en telescopen over het dek zien hollen als er weer eens wat bijzonders is gezien.

Observaties

Er zijn vogelaars die het maximale rendement willen halen uit de hen toegemeten tijd als zij ergens zijn om vogels te kijken. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat ik ook tot die categorie behoor. Het landingsgestel van een vliegtuig in het buitenland heeft de grond nog niet geraakt of met platgedrukte neuzen tegen de ramen wordt al geprobeerd de eerste vogels waar te nemen. Vanuit verschillende havenplaatsen in Nederland maken tegenwoordig groepjes vogelaars eendaagse tochten om zeevogels waar te kunnen nemen. Veerboten zijn ook prima observatieplekken.

Falsterbogangers kunnen daar hele verhalen over vertellen. Toeristen op de Waddeneilanden vermaken zich altijd kostelijk wanneer zij die rare vogelaars met kijkers en telescopen over het dek zien hollen als er weer eens wat bijzonders is gezien. Een nieuw fenomeen is het nemen van de veerbootverbinding van Portsmouth naar Bilbao in Spanje. Hoog boven de golven vanaf het hoogste dek schijnt het een belevenis te zijn zowel zeevogels als zeezoogdieren te kunnen waarnemen.

Fileleed kan ook meevallen zoals de waarnemer die van pechvogel tot geluksvogel werd toen hij ter hoogte van Muiden op weg naar een zeldzame soort kon melden dat hij een Alpen gierzwaluw over zag vliegen. Tom had geen boodschap aan de auto als observatiemiddel. In de Pyreneeën kreeg hij het racevirus te pakken toen hij bij een afdaling in een soort autoronde terecht kwam. Niks vogels kij-

ken, meescheuren met die hap! Zijn kornuiten maanden hem de hairpins maar te laten voor wat ze waren en zijn gedrag te veranderen. De rest van de rit verliep daarna in gezapige vogelaarssnelheid. Over treinvogelen is zelfs een heuse publicatie verschenen van prof.dr. Mörzer Bruijns, die hiermee aantoonde dat je vanuit de trein uitstekend vogels kon observeren of tellen. Kennelijk sprak dit de NS wel aan, want in het blad Tussen de rails werd er aandacht aan geschonken en later is er zelfs een brochure over uitgebracht. Hoge punten zijn altijd geliefde plekken en daarvoor wordt alles uit de kast gehaald. Voor trekellingen in het rivierengebied werd zowaar toestemming verkregen om vanuit een brandtoren de overvliegende vogels te volgen. Een aparte ervaring om ze nu eens een keer van boven te zien. Ook in het Gooi zijn nogal wat aparte hoge telpunten geweest. Het gemeentehuis in Hilversum, het dak van een flat

in de Kerkelanden en zelfs de zwaar beveiligde televisietoren bij het Spanderswoud moesten eraan geloven. Dan hebben Rob, onze eigen Hanneke en andere roofvogelwaarnemers het een stuk moeilijker. Om nesten van Wespendienven op te sporen moeten zij eerst in zeer hoge bomen klimmen en dan uren doorbrengen om de vluchten van deze roofvogels te kunnen volgen.

Observatiehutten en kijkschermen zijn tegenwoordig te kust en te keur aanwezig. Meestal zijn van deze van hout, maar nadat er ervaringen waren opgedaan met hutten die in brand waren gestoken, worden soms andere materialen toegepast. Het kijkscherm in de Hilversumse Bovenmeent is van hufferbestendig staal en dat is ook de drijvende hut in het Zwanenwater bij Callantsoog. Deze hut moest met een helikopter worden ingevlogen om te voorkomen dat aan het natuurreservaat onherstelbare schade werd toegebracht. Nadeel van de meeste hutten en schermen is dat er meestal geen rekening is gehouden met kinderen en met telescopen uitgeruste vogelaars. Dan hebben bijvoorbeeld de Zweden het met hun uitkijktoren beter voor elkaar. Het Zweedse leger bedacht dat ze multifunctioneel te gebruiken waren. Zo kon het gebeuren dat een groep Nederlandse vogelaars met trillende telescopen en kijkers naar een jagende Visarend bij het Krankesjøn stond te kijken, terwijl militairen voor hun conditietraining op en neer renden.

Penlijster

Onbekend maakt onbemind! Die uitspraak geldt zeker voor de Monnikenberg, een landgoed aan de oostrand van Hilversum.

Dick A. Jonkers

De Monnikenberg: een vergeten vogelstek!

Op het toegangsbord aan de Soestdijkerstraatweg zal men de naam vergeefs zoeken, want daarop staat de tekst: Klooster Stads Gods. Hierin wonen de Zusters Augustinessen, die o.a. in Amsterdam sociaal werk doen. Het Goois Natuurreservaat zag in 1996 met financiële steun van de provincie kans het gebied aan te kopen, onder de voorwaarde dat 6½ ha werd uitgezonderd. Dit deel werd aan een projectontwikkelaar verkocht. De uiteindelijke bedoeling was er een kleinschalig bedrijventerrein in de vorm van een kantorenlocatie te realiseren, omdat er in het Gooi een tekort aan bedrijventerreinen was vastgesteld. Om dit mogelijk te maken is indertijd in het streekplan de rode contour, die de bebouwingsgrens aangeeft en oorspronkelijk door het terrein van het Diaconessenziekenhuis werd gevormd, naar het oosten opgerekt. Met de huidige leegstand van kantorenlocaties is dit plan verlaten. Er wordt nu gedacht aan de vestiging van een aantal zorginstellingen, een zogenaamd gezondheidspark. Daar zal het niet bij blijven, want om dit financieel haalbaar te maken wordt nu gedacht om daarnaast woningen, vrijetijdsvoorzieningen en toch weer wat kantoren te gaan bouwen.

Door die plannen staat het gebied nu wat meer in belangstelling. In de cursus: "Het verhaal

van de Heuvelrug" voor ambassadeurs ten behoeve van een (Inter)Provinciaal of Nationaal Park Heuvelrug in het najaar van 2003, is het plan als een casus gepresenteerd. Deelnemers kregen de opdracht aan te geven welke mogelijkheden zij voor het landgoed Monnikenberg zagen en na te gaan wat er zoal over bekend was. Op het gebied van flora en fauna was dit droevig. In het archief van de vogelwerkgroep bevonden zich de resultaten van een broedvogelinventarisatie uit 1975 en dat was alles. Sinds 2004 wordt getracht de kennislacunes op te vullen. Langzaam maar zeker komen gegevens beschikbaar. De vogelwerkgroep had al in 2003 het initiatief genomen voor een broedvogelinventarisatie, waarvan de resultaten in een rapport zijn gepubliceerd. Er kwamen gegevens van een inventarisatie van amfibieën, van muizen en er is een aantal vleermuisinventarisaties uitgevoerd. Het Instituut voor Natuurbeschermingseducatie (IVN) is bezig met het maken van een uitgebreide gebiedsbeschrijving voor in de toekomst te organiseren publiekswandelingen. Voor het eerst sinds het bestaan van de vogelwerkgroep wordt er een vogel-excursie in het gebied gehouden die plaatsvindt op zondag 28 november 2004.

De resultaten van de broedvogelinventarisatie liegen er niet

om. In totaal zijn 48 verschillende broedvogelsoorten vastgesteld. Daarmee plaatst de Monnikenberg zich op één rij met de qua avifauna belangrijke 's-Gravelandse landgoederen en het landgoed Einde Gooi.

De Dodaars, een in de regio schaarse broedvogel, komt er voor en er heeft zelfs een Grauwe gans gebroed. Hun voorkomen in het gebied is te danken aan een gedeeltelijk dichtgegroeid plasje in een grasland. Havik, Buizerd (2 nesten) en een Boomvalk hebben er hun domein. Alle vier in het Gooi voorkomende spechtensoorten hui-zen er. De Groene specht is in dit opzicht als soort van de Rode lijst extra belangrijk. Ook de andere hollenbroeders zijn goed vertegenwoordigd. Van de kenmerkende soorten van oude bossen zijn Kleine bonte specht, Fluiter, Boomklever, Glanskop en Appelvink vastgesteld. Door de vrij eenvormige samenstelling van de struiklaag en de kruidlaag zijn de aantallen van de soorten die daarin broeden klein. De talrijkste soort is de Roodborst, die daarmee de Merel voorbijstreeft.

Literatuur

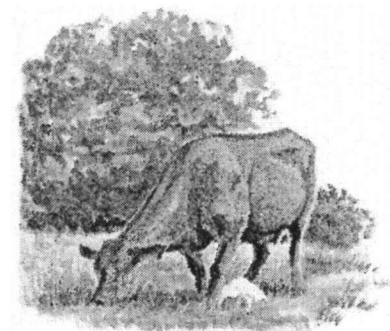
Jonkers, D.A. (redactie en teksten) 2003. Het verhaal van de Heuvelrug. Cursusmap. Stichting Coördinatie Natuur en Milieu Educatie Gooi en Vechtstreek, Hilversum. 85 p.
Jonkers, D.A. 2004. Vogels van de Monnikenberg. Resultaten van een broedvogelinventarisatie. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken. Uitgave 141.

Is het 'm of is het 'm niet? Geen vogelaar die het in zijn hoofd zou hebben gehaald om juist naast dit weiland stil te staan. Er staan koeien in de verte en Zilvermeeuwen vliegen in de lucht. En ja, als je goed kijkt, zit daar tussen de koeien, half in die greppel bij dat paaltje, voor de dijk, een wit vlekje.

Wouter Rohde

Excursie Lauwersmeer op 28 augustus 2004

Zelfs met de telescoop op 60 niet te determineren. "Het is hem wel: kijk maar, hij strekte zojuist zijn nek, dat doet een Meeuw niet!" We gaan met vier auto's tweehonderd meter verderop op een dijkje staan, dan zien we het vast beter. Maar het blijft ver weg, de lucht trilt, het zou ook een Meeuw kunnen

Koereiger

Illustratie: A. Singer

zijn, het is hem toch niet. Dan wordt er iets bruinigs op zijn kop gezien: ja hoor, het is hem wel. Bovendien: die twee silhouetten op de dijk, die hebben toch telescopen? Die zullen toch niet voor niets daar zitten te turen naar hetzelfde plekje? Een Koereiger in Friesland. Klinkt best logisch.

Even had het erop geleken dat we niet zouden gaan. Het heeft immers de hele week geregend, en ook al is er een redelijke dag voorspeld met slechts hier en

daar kans op neerslag: wie gelooft er in? Meestal ben ik een van de laatste die zich aansluit maar vanochtend staan vijf minuten voor het geplande vertrek alleen Joke en Piet bij Bussum-Zuid. We delen gedrieënlijk de conclusie: niet bepaald een grote opkomst. Is sta net te mijmeren dat een tocht met drie excursieleiders voor mezelf wel heel bijzonder is, als opeens de deelnemers toestromen. Binnen enkele minuten zijn we met nog vijf, Erik Hans krijgt in Zwolle telefonisch groen licht en we zijn op weg. De lucht klaart verder op, de zonnebrillen gaan op. Dit wordt een heel mooie dag! Wie wel eens bij het Lauwersmeer is geweest zou deze dag zijn ogen hebben uitgekeken. De vele regen van de laatste dagen maakt dat het water veel dichterbij de weg komt. Een unieke kans. In verband met "de zon in de rug" starten we bij de kazerne ten noorden van Vierhuizen. Daar treffen we Erik Hans en de tiende deelnemer die uit zijn bed is gebeld en het presteert om er toch eerder te zijn.

Het is meteen goed raak voor een doorsnee vogelaar. Het wemelt van de steltlopers (Tureluurs, Kemphanen, een enkele Groenpootruiter, Bontbekplevieren), tientallen Lepelaars staan in het ondiepe water, Zwarte

sterns vliegen laag over de plasjes, in het riet zitten Baardmannetjes, we zien diverse eendensoorten, soms lastig te determineren in eclipskleed. En hé: die meeuwen daar, dat zijn geen meeuwen, dat zijn twee Reuzensterms. Wat een joekels zijn dat. Droogjes merkt Erik Hans op dat hier ook het favoriete paaltje van de Slechtvalk is en ja hoor: daar zit-ie! Het komende kwartier maakt dat we nooit meer zullen vergeten dat het leven van een Slechtvalk hoofdzakelijk bestaat uit rustig zitten. Maar dan vliegt hij toch een klein rondje, laag over een weiland. De bedoeling wordt duidelijk: een Bruine kiekendief moet even worden weggejaagd. Waarop de demonstratie paalzitten wordt vervolgd. Maar nu niet voor lang. De Bruine kiekendief komt ook even imponeren en gaat twee meter boven de Slechtvalk klapwieken. Met een korte uitval maakt de Slechtvalk duidelijk wie de baas is.

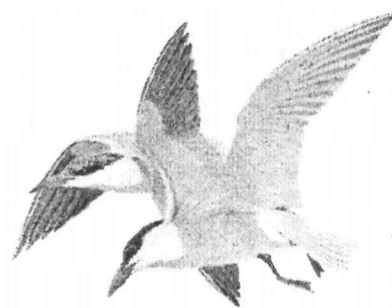
Lepelaars

Illustratie: Erik van Ommen

De vogelhut bij het Jaap Deens gat levert nog een jagende juveniele Slechtvalk op. De Spreeuwen vliegen geschrokken in een compacte formatie maar de Kieviten denken zo'n jonkie nog wel te kunnen verjagen. De jonge Slechtvalk maakt plots een stijgvlucht van enkele meters en zit daarmee in een oogwenk op eens achter één van de verbaasde Kieviten aan. Die moet slalommen voor zijn leven. Wat een fascinerend gezicht. Via de parallelweg slingeren we verder, uiteindelijk naar de waddendijk en slaan rechtsaf. Op het wad is het net vloed geweest. Er zitten ontelbaar veel Strandlopers (Krombek-, Drieteen-), Plevieren (Bontbek-, Zilver-, Goud-), Wulpen, een enkele Grutto, een Regenwulp, Blauwe reigers, Tureluurs, Zwarte en Groenpootruiters. We zien Dwergsterns boven de golven. Ezelsbruggetje: ze fladderen als een vleermuis.

Na een gebakken visje in Lauwersoog gaan we westwaarts. Op de waddendijk blijkt het nu snel eb te worden en dat betekent dat de vogels ver weg zitten. Dan door naar de polder waar de Koereiger zou zitten. Onze laatste bestemming is de Ezumakeeg. Voor wie het niet kent: je komt er net zo dicht bij het water als in de Bovenmeent maar het is er tien keer zo groot. Nog drie Reuzensterns zijn daar ons deel, evenals enkele Bruine kiekendieven. Intussen zijn de hoofden rozig van de vele zonneshijn. We maken de balans op: een heerlijke dag, diverse verrassingen maar ook soorten die we hadden verwacht of waarop we hadden gehoopt maar die we niet hebben gezien. Geen Eider-eend, Blauwe en Grauwe kiekendief, Rosse grutto of Zwarte zee-eend.

Op excursie anno 2004: je weet te voren wat je kunt gaan zien, in dit geval via www.lauwersmeer.com. Het vrouwtje Krooneend hebben we maar overgeslagen, maar die Koereiger hadden we anders mooi nooit gezien. Dus bedankt Erik Hans voor het huiswerk. Ook Piet Spoorenberg en Joke van Velzen bedanken we voor de leiding. Helaas dat Wim le Clercq door ziekte niet aanwezig kon zijn. Wim, veel beterschap!

Reuzestern

Illustratie: A.Singer

Aankondiging SOVON Landelijke Dag 2004

Zaterdag 27 november in de Vereniging te Nijmegen.

De Landelijke Dag van SOVON Vogelonderzoek Nederland komt er weer aan! Het evenement, georganiseerd i.s.m. Vogelbescherming en de NOU, vindt plaats op zaterdag 27 november in Concertgebouw de Vereniging te Nijmegen (5 minuten lopen van het station). De dag is gratis toegankelijk en bedoeld voor iedereen met hart voor vogels (tellen) en natuur in het algemeen. Naast een uitgebreide info- en boekenmarkt zijn er lezingen van gerenommeerde vogelonderzoekers. Voor de jeugd van 7 t/m 12 jaar is er een speciaal Vrije Vogel Club-programma (van de te voren opgeven noodzakelijk). Naast het SOVON-programma verzorgt de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna, de VOFF, een parallel-

programma met lezingen over diverse andere plant- en diergroepen.

Programma:

- Waarom blijven we tellen? door Arco van Strien (CBS)
- 25 jaar wintervogelmonitoring: lang leve het PTT! door SOVON
- Monitoring van vogelziekten door Ab Osterhaus (viroloog bij het Erasmusziekenhuis)
- Kanoetstrandlopers ofwel het huiveringwekkende verhaal achter de indexcijfers door Theunis Piersma (NIOZ)
- Naar één monitoringnetwerk in Europa door Petr Vorisek (EBCC)
- Van trend naar alert naar Rode Lijst door Chris van Turnhout (SOVON)

- Nederland ganzenland: bespiegelingen rondom het gedogen van Ganzen door Vogelbescherming Nederland
- Oehoe's in de Achterhoek door Gejo Wassink (VWG Zuidoost-Achterhoek)
- Uitreiking Zeiss-prijs

Dagvoorzitter: Peter van den Akker, actief vogelaar en SOVON-ledenraadslid.

SOVON-, VOFF-waarnemers en relaties ontvangen begin oktober een uitnodiging met het definitieve programma. Dit staat tzt. ook vermeld op de SOVON-homepage www.sovon.nl. Ook kan men die aanvragen op info@sovon.nl of tel. 024-6848111.

Dit jaar vindt een belangrijke vogeltelling plaats, waarbij op wereldschaal naar trekvogels wordt gekeken. De **WORLD-BIRDWATCH 2004** staat in het teken van het 25-jarig bestaan van de Europese Vogelrichtlijn en de Trekvogelcampagne die Vogelbescherming Nederland dit najaar start. Hierbij zullen vele duizenden tellers alle trekvogels tellen die zij voor de kijker krijgen.

Fred van Klaveren (coördinator trekvogeltellingen)

Internationale Trekvogeldag op telpost Corversbos

Het doel van deze World Birdwatch 2004 is om wereldwijd aandacht te besteden aan vogels en daarmee mensen enthousiast te maken voor vogels en draagkracht te creëren voor de bescherming van vogels en hun leefgebieden.

Op zaterdag 2 oktober zullen in Nederland in de 99 belangrijkste vogelgebieden trekvogels worden geteld door honderden vogelaars. Deze telling wordt georganiseerd door Vogelbescherming Nederland. Voor alle landen tezamen ligt de organisatie bij de Bulgaarse partner van Birdlife International, de wereldwijde vogelbeschermingsorganisatie voor bescherming van vogels en hun leefgebieden. Naast de belangrijke vogelgebieden mogen ook trekposten en bezoekers van overige natuurgebieden meedoen met de telling.

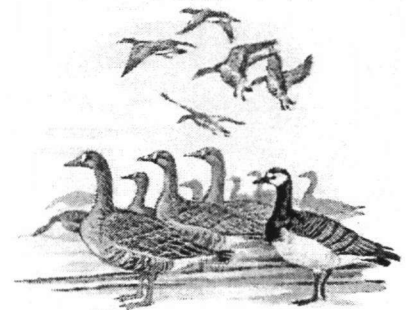
De telpost Corversbos te Hilversum levert jaarlijks gegevens voor Europese en wereldwijde trekvogeltellingen in de herfst. Op **zaterdag 2 oktober** kan vanaf de telpost Corversbos naar trekvogels gekeken worden; deze trekpost ligt op de grens van het belangrijke vogelgebied de Vechtplassen. De telling vindt plaats op de akkers van het Corversbos, te bereiken

vanaf de begraafplaats aan de Berensteinseweg te Hilversum (het hoofdpad volgen tot de aanwijsborden). Het wordt een marathontelling van een half uur voor zonsopgang tot een half uur na zonsondergang, ongeveer van **07.15 uur tot 19.45 uur**. De meeste vogels vliegen in de eerste drie uur na zonsopgang; maar ook overdag is er nog veel te zien. Bijvoorbeeld vogels die gebruik maken van warme opstijgende lucht, zoals roofvogels en zwaluwen. De gegevens van het Corversbos worden gebruikt voor de World Birdwatch 2004.

September en oktober zijn de trekvogelmaanden bij uitstek. Uit onderzoek door de vogelwerkgroep is gebleken dat in deze twee maanden meer dan 75% van alle trekvogels over het Gooi e.o. trekken. Dit houdt in dat gedurende deze maanden vele honderdduizenden vogels een tocht naar het zuiden en westen zullen ondernemen om te vluchten voor de naderende winter. Vanaf de akkers van het Corversbos werden gedurende de herfst bij wekelijks tellingen van juli tot december zo'n 100.000 vogels waargenomen. Dit zijn zowel trekvogels uit onze eigen natuurgebieden, als vo-

gels uit Scandinavië en Siberië. Elke maand trekken weer andere vogelsoorten over ons land. In oktober zijn dit vooral eenden en ganzen, roofvogels, lijsters, Houtduiven, Kieviten, Leeuweriken en Vinken. En met een beetje geluk zitten daar ook schaarse vogelsoorten bij.

Vooraf beginnende vogelaars en andere geïnteresseerden worden uitgenodigd het fenomeen 'vogeltrek' eens van dichtbij mee te maken. Wij zijn te gast in een natuurgebied van de Vereniging Natuurmonumenten en deskundige hulp van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken is voorhanden. Dus u komt ook? Brood en drinken mee, alsmede een stoeltje, een kijker, plu en warme kleding!

Kol- en Brandgans

Illustratie: Ari Stolk

Van de redactie

Hierbij een aantal reacties (in volgorde van binnenkomst) van leden van de VWG op de oproep om mee te denken over de vorm-, naamgeving en de inhoud van De Korhaan, de 'look and feel', zoals dat tegenwoordig zo mooi heet.

De redactie werd verrast door de reacties, zelfs van leden die zelden of nooit in de pen klimmen, en bemerkte dat het leuk is om met leden actief te communiceren, waarvoor onze hartelijke dank!

Mogelijk roepen deze reacties wederreacties op en hierbij willen we zeggen: "Ja, graag! Komt u maar! De discussie is nog niet gesloten!"

De komende maanden gaat de redactie voor de opmaak van De Korhaan van een verouderde versie van Pagemaker over op het programma InDesign. We zouden graag in contact komen met leden met ervaring met dit programma. Wie kan ons ondersteunen?

Jan Nijhof:

Toen ik het stukje over een ander symbool en nieuwe naam voor de Korhaan las, realiseerde ik me opeens dat het misschien wel aardig zou zijn om die twee los te koppelen. Een vogel als logo, tja, daar ontkom je niet aan als vogelwerkgroep. Maar al die vogelclubs hebben een blad met een vogelnaam al dan niet in het Latijn, zie de literatuurrubriek in de Korhaan en daar word je toch wat mies van. Als naam heb ik een aantal suggesties, Anneke is medeplichtig: Het Gevleugelde Woord, De Gooise Uilenbal (heeft mijn voorkeur, maar dat is waarschijnlijk niet genoeg), Uit de

Korhaan Illustratie: Rein Stuurman

Veren, De Gooise Leflijster, Goois Vogel(lees)voer, Nestgeur, Meerkoeterwaals.

Dick Jonkers:

'Rust roest' is een bekend gezegde en op je lauweren rusten is niet goed. 'Look and feel', "Kijk en voel!" vindt de redactie. 'Restyling' is het woord dat opgeld doet bij bedrijven en organisaties. Moet de vogelwerkgroep hierin meegaan en tot hoever? Geldt de oproep alleen het verenigingsorgaan of gaat het om zaken binnen de hele vogelwerkgroep? Wat is de mening van het bestuur? Een paar schoten voor de boeg. Veranderen is een goed idee, maar dan wel met gevoel en het aanzien waard.

Logo

De Korhaan vervangen? Nee. Bij het Goois Natuurreservaat is dit logo al verdwenen en bij de Vereniging Vrienden van het Gooi staat dit op het punt te gebeuren. Deze vogel is symbool voor de weg die vogelsoorten zijn gegaan of dreigen te gaan. Denk bijvoorbeeld aan Wulp en Geel-

gors. Wij staan als vogelwerkgroep toch voor vogelbescherming? Laat het signaal dat de Korhaan geeft tot uitdrukking komen in een korte krachtige tekst in een kader op de binnenzijde van het omslag.

Naam

Als het logo gehandhaafd blijft gaat dit ook op voor de naam. Korren staat voor het voortbrengen van een veelheid aan geluiden. De haan voor het alert zijn, in de symboliek de verjager van het duister en de verkondiger van het licht. De correspondentiehaan (corhaan)

Inhoud

Die wordt bepaald door het aangeleverde en dat is een groot probleem. Handhaaf de rubrieken en laat die gewoon op vaste plaatsen verschijnen zoals nu al het geval is. Of 'Ontvangen literatuur' moet blijven bestaan is voor mij een vraag. Volgens mij kijkt niemand daarnaar en als men het wel doet, hoe is dan aan zo'n blad te komen? In elk geval moet dan wel vermeld worden dat die bladen in de VWG-bibliotheek aanwezig zijn en daar ook te raadplegen. Bep Dwars is contactpersoon. Van groot belang is dat nieuwe VWG-uitgaven in het kort worden besproken. Daar wordt door lezers buiten het gebied, dagbladen en organisaties goed op gelet!

Nieuwe rubrieken: ringonderzoek, veldpraat (met korte belevenissen van mensen met vogels), ruimte voor vogels (met kansen en bedreigingen aan de hand van plannen, overheidspublicaties etc.).

Brainstormbijeenkomst houden met door jullie te vragen leden?

Vormgeving

Hierover zou best eens nagedacht kunnen worden. Lettertype, tekeningen, foto's, noem maar op. Ik ken eventueel iemand die tegen een geringe vergoeding wel een aantal ideeën zou kunnen leveren. We zouden ook aan de Grafische School in Utrecht kunnen denken. De Vrienden van het Gooi maakten daar ook gebruik van en met goed resultaat.

Huisstijl

Dit is meer een zaak die voor allerlei publicaties binnen de VWG geldt. Bijvoorbeeld door onder andere een vast format te gebruiken. Rob Kole is hier al eens mee bezig geweest.

Mia Kraal:

Waarom de vertrouwde naam Korhaan loslaten? Er wordt deze dagen al zoveel "vernieuwd" waar ik het nut niet van inzie. Maar de belangrijkste reden is toch wel: hoe moet het dan met de strip Kor Haan van Ronald Sinoo, want die willen we toch voor geen prijs missen!

Marc van Houten:

Hierbij als lid een reactie op jullie open vraag (De Korhaan, Jrg.38, Nr.3) over inhoud, naam, logo en huisstijl van *De Korhaan*. Naam

De naam Korhaan veranderen? Nee, ik ben daar geen voorstander van. Hoewel de soort binnen het Gooi en (bijna) in Nederland uitgestorven is, geeft dat mijns inziens geen reden om de naam van ons orgaan te wijzigen. Misschien juist een reden om de naam aan te houden, om bewust te blijven. Voor onze vereniging is de Korhaan herkenbaar, helder en duidelijk.

Als de Roodborsttapuit niet meer voorkomt gaan we dan ten slotte over naar de Houtduif?

De huidige naam is gegroeid tot een begrip en de Korhaan dient daarom ons symbool te blijven.

Inhoud

Bij het 15 jarig bestaan van de vereniging (1982) werd al door de toenmalige voorzitter gemeld: "*Zonder enige twijfel is ons verenigingsorgaan de succesformule van de werkgroep. Een mededelingenblad, een contactblad, een clubblad, een "wetenschappelijk" tijdschrift(...). Alles, maar dan ook alles over vogels vindt zijn weg naar de Korhaan.*"

Ik kan me hier volledig bij aansluiten. Ons verenigingsorgaan is ons enige communicatiemiddel binnen de VWG. De inhoud is afwisselend en moet zo blijven. Twee puntjes: ik mis bij sommige artikelen de geraadpleegde literatuur. De huidige wijze van vermelding van de veldwaarnemingen vind ik niet prettig leesbaar; de vorige wijze, in kolommen, was helderder leesbaar.

Logo en huisstijl

Het logo is mijns inziens veranderd en mag een upgrade ondergaan. Binnen onze vereniging zit een aantal goede tekenaars, neem contact met hen op en gooi het in de groep. Over de voorzijde het volgende. Nog steeds worden er elk jaar in ons land schitterende foto's van Korhoenders gemaakt. Waarom niet elk jaar een andere foto op de omslag?

Qua huisstijl is de Korhaan in haar leven reeds een paar maal gewijzigd; ze werd hierdoor steeds beter. Om dat weer te doen hoeft voor mij niet echt. Probeer de huidige Korhaan op te krikken; helderder kaartje van het werkgebied, strakkere/duidelijkere tekeningen, betere foto's, etc. Als dát gedaan is heb je mijns inziens al een andere huisstijl. Mocht "men" verder wil-

len, dan valt er altijd over te praten.

PS: Ik vind het een goede zaak van jullie om de leden uit te dagen een reactie te geven op open vragen. Ben benieuwd naar de reacties.

Joke Willemze:

Nee, nee, nee! Ze zeggen dan wel: stilstand is achteruitgang, maar ook: elke verandering is geen verbetering! Dus waarom naam en logo veranderen?

Juist omdat de Korhaan is uitgestorven moeten we hem, ter nagedachtenis, in ere houden.

De foto op de omslag vind ik elke keer weer mooi! En het logo is goed zoals het is.

Waarom moet toch alles anders genoemd tegenwoordig. En wat dan met Kor Haan? Ook weg ermee? Definitief nee, nee, nee. De inhoud is al beter geworden, d.w.z. voor de leek (zoals ik) met veel illustraties, hoewel ik de laatste tijd die van Rietje Veltkamp mis.

Nogmaals: ik, een weliswaar inactief maar zeer meelevend lid, kijk elke keer met genoegen uit naar de Korhaan.

Ronald Sinoo:

In de Korhaan stond een oproep van de redactie om schriftelijke reacties van de leden m.b.t. huisstijl, logo, inhoud en naam van ons blad. De ingezonden meningen komen – als het goed is – in de nu aankomende Korhaan aan bod. Het leek mij gepast de strip te gebruiken voor mijn mening en dan met name het veranderen van de naam Korhaan in Roodborsttapuit.

In het onderstaande bericht 1266 van 23 augustus 2004 van het Goois Vogelnet verhaalt Jeroen Brandjes van zijn ervaringen op de Pride of Bilbao.

André Kerkhof

Van de Buitenlandcommissie

De Commissie Buitenland heeft deze trip reeds enige tijd op haar verlanglijstje staan en is benieuwd naar de belangstelling voor deze trip in september 2005. U kunt uw belangstelling, (dus nog niet de inschrijving) aangeven door te mailen naar a.kerkhof@taxatie-og.nl of evan-oort@wxs.nl of te bellen met 06-51933045 of 06-12990450. De datum van de reünie Lesbos en informatie over de voorjaars-trip 2005 worden nog bekend gemaakt.

Jeroen Brandjes:

Van 14 tot 17 augustus 2004 ben ik samen met drie Haarlemse vogelvrienden weer een lang weekend meegevaaren op de Pride of Bilbao, een veerboot van de veerdienst tussen Portsmouth in Zuid-Engeland en Bilbao in Noord-Spanje, om te genieten van de zeevogels en vooral de zeezoogdieren waar de Golf van Biskaje zo beroemd om is.

De enorme rijkdom aan walvissen en dolfijnen wordt vooral veroorzaakt door de enorme Finisterre onderwaterkloof die zich met een diepte van maar liefst 4200 meter, vanuit de Atlantische Oceaan in het ongeveer 200 meter diepe continentale plat in de richting van Spanje en Frankrijk boort. Het is vooral aan de steile randen van deze onderwatercanyon (welke door de veerdienst tweemaal bij daglicht gepasseerd wordt) waar vooral in augustus een voedselconcentratie wordt opgestuwd

en zich bijgevolg veel vis, zeevogels en zeezoogdieren bevinden. Maar ook noordelijker op de route in het Engelse Kanaal en rond Bretagne is veel te zien, bijvoorbeeld Bruinvissen, Dwergvinissen, Jan van genten, Stormvogeltjes en jagers. De top-drie dit jaar wat betreft vogels werd gevormd door Jan van gent (1007 exemplaren), Kleine mantelmeeuw (369) en - zeer spectaculair - Stormvogeltje (279). Andere hoogtepunten betroffen Kuhls pijlstormvogel (73), Noordse stormvogel (59), Grote jager (29), Kleine jager (12), Noordse pijlstormvogel (5), Grauwe pijlstormvogel (4), Middelse jager (1) en Vorkstaartmeeuw (1). Opvallend dit jaar was het ontbreken van Grote pijlstormvogel (met 1091 exemplaren de talrijkste soort op de trip van 2002!) en überhaupt de lage aantallen Pijlstormvogels (en bijvoorbeeld ook geen Vale pijlstormvogel en Kleine pijlstormvogel, beide wel waargenomen in 2002). Wellicht is begin september (zoals in 2002) de tijd voor waarneming van deze soorten en de Vorkstaartmeeuw beter.

Maar het zijn vooral de aantallen walvissen en dolfijnen die indruk maken. De verhouding in aantallen van de door ons waargenomen negen soorten zeezoogdieren was als volgt: Gestreepte dolfijn 193, Gewone dolfijn 167, Tuimelaar 152, Bruinvis 83, Gewone vinvis 64 (tevens 35 'grote vinvis' spec., totaal dus 99), Griend 28, Spitssnuitdolfijn van

Cuvier 7, Dwergvinvis 3 en Griuze (of Risso's) dolfijn 1. Er zijn weinig plekken op aarde waarin drie dagen tijd zoveel soorten en aantallen (bijna 800) zeezoogdieren kunnen worden waargenomen.

Wanneer men deze trip in vier-tallen onderneemt, dus met vier, acht, twaalf etc. personen om de auto's en slaapcabines efficiënt te vullen, is dit ook financieel een zeer aantrekkelijke mini-vakantie. Voor circa 275 euro, inclusief de overtocht Calais-Dover, eten en de benzinekosten, een tocht die ik iedereen ten zeerste kan aanbevelen. De enorme 11-deks cruiseveerboot is zeer stabiel, handig voor de telescoop en goed tegen zeeziekte. Het weer in de goede tijd, in augustus tot begin september, is in de Golf vaak zeer bestendig. Vergeet de zonnebrandolie dus niet! De faciliteiten aan boord zijn prima met diverse restaurants, winkels, bioscoopzalen, bars etc. Bovendien zetelt de Company of Whales aan boord die het publiek helpt met het waarnemen van walvissen en dolfijnen. Er zijn informatieborden, lezingen, diashows, er loopt een gids rond op het bovendek en de spectaculaire waarnemingen worden omgeroepen. Daarentegen is het ook eenvoudig om je juist aan deze drukte te onttrekken door op een rustige plek op één van de vele andere dekken te gaan staan of zitten. Voor mij is dit inmiddels een terugkerend uitje geworden.

Verder nog Kemphanen, een Boomvalk die langs scheerde en voor wat paniek zorgde onder de zwaluwen en door het veld liepen nog drie Patrijzen. Het was inmiddels tropisch warm geworden maar gelukkig zorgde de wind in het open vlakke landschap voor wat verkoeling.

Aline Flemming

Een dagje tropisch vogelen

Op 8 augustus stond er een excursie naar Noord-Holland op het programma. Een rondje Noord-Holland is leuk vogelen door de combinatie van de zee, kustlijn en in het binnenland de plasjes, rietgebieden, weilanden en inundatievelden. Het weer is altijd afwachten maar volgens de berichten zou het een warme dag van wel 30°C worden. Om zeven uur op het verzamelpunt Bussum-Zuid vernamen we van onze "inval excursieleiders" Erik Hans van Stigt Thans en Jan Bos, dat het ook qua soorten een veelbelovende dag kon worden. Zij namen deze taak waar omdat "vanwege omstandigheden" de geplande excursieleiders zich hadden afgemeld. De reis verliep voorspoedig en om kwart over acht stonden we met achttien deelnemers bij de Putten van Petten. Daar zagen we in het plasje een Krombekstrandloper, Bonte strandloper, Kluut, Watersnippen, Bosruiter en een Bruine kiekendief die mooi over de rietkragen vloog. Op een eilandje werd de Witbuikrotgans ontdekt die hier al een paar dagen vertoefde en verder zagen we veel Grote sterns en Visdiefjes zitten. Helaas was het licht bij het plasje niet optimaal en gingen we vervolgens de trap af om bij zee te kijken.

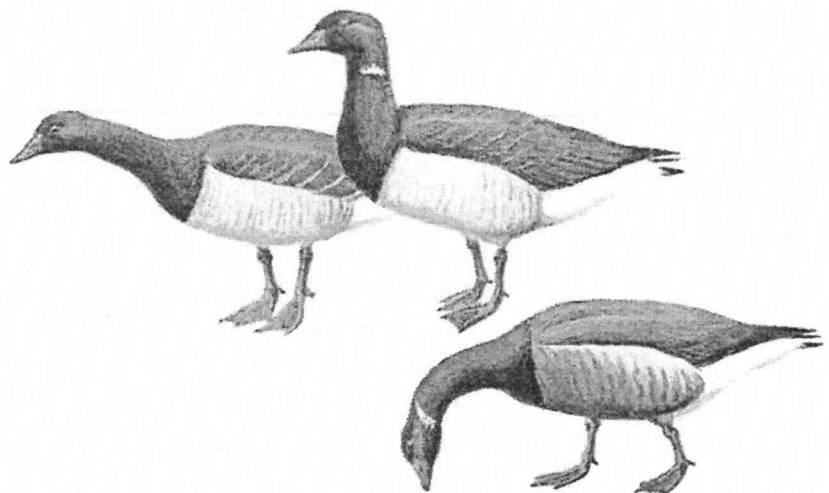
Meestal zie je de Jan van genten vliegend maar dit keer zagen we twee mooie exemplaren niet zo

ver uit de kust op zee drijven. Iedereen heeft ze goed kunnen zien en langs de waterkant zat een grote groep Steenlopers (wel 40) en enkele Regenwulpen.

Na een wandeling langs de Putten en de dijk van de Hondsbosche Zeewering gingen we op zoek naar de Koereiger die in de omliggende weilanden de afgelopen dagen was waargenomen. Hij bleek in één van de achterste weilanden te zitten dus uiteindelijk konden we ook deze soort op onze lijst bijschrijven. Daarnaast zagen we nog Wulpen en Goudplevieren en diverse Torenavalken. Vlaktbij de Putten zou in een rietgebied een Waterrietzanger zitten. Het was echt speuren want waar houdt zo'n beestje zich nou op? We

zagen water en riet maar de Waterrietzanger kregen we niet in de kijker of telescoop. Wel liet een Koekoek zittend op een paaltje in het riet zich mooi bekijken.

Het werd tijd om de inundatievelden op te zoeken en we reden richting Stolpen. Daar mochten we van een bollenkweker het erf op en ontdekten bij het water vier Lachsterns, waaronder één juveniel exemplaar. Ze zaten van ons af maar draaiden af en toe de kop zodat we toch de snavel goed konden zien. Voor de meeste toch wel een nieuwe (jaar)soort. Verder nog Kemphanen, een Boomvalk die langs scheerde en voor wat paniek zorgde onder de zwaluwen en door het veld liepen nog drie Patrijzen.

Rotgans, Witbuikrotgans en Zwarte rotgans

Illustratie: A.Singer

Het was inmiddels tropisch warm geworden maar gelukkig zorgde de wind in het open vlakke landschap voor wat verkoeling. Vervolgens gingen we richting Julianadorp. Daar splitste de groep zich op omdat een aantal al richting Den Oever wilden gaan. Door enkele deelnemers die nog bij de velden bleven, werd nog een Poelruiter gezien, maar de Grauwe franjepoot werd niet waargenomen. Even werd er melding gemaakt van een kleine Geelpootruiter maar

het bleek om een juveniele Tureluur te gaan.

Via Anna Paulowna reden we, nadat we het Amstelmeer waren gepasseerd, meteen de dijk op om te kijken richting Amsteldiep/Balgzand. Hier zaten duizenden waadvogels waaronder Kanoeten, Bonte strandlopers, Rosse grutto in zomerkleed, Groenpootruiters en Zilverplevieren. Een prachtig gezicht. Vandaar reden we door naar de haven van Den Oever. Daar zagen we

uiteindelijk nog drie Kleine zilverreigers, een Middelste zaagbek, Brilduiker man en Ijs-eend vrouw en dat midden in de zomer! Tussen de Zwarte sterns vloog nog een juveniele Witvleugelstern. Al deze waarnemingen (zo'n 85 soorten als groep) zorgden voor een gezellige en mooie vogeldag onder tropische omstandigheden. Zonder files reden we voldaan richting huis.

De ANWB introduceert een nieuwe gids: de ANWB Broedvogelgids Nederland. Een rijk geïllustreerde en kleurige gids over de meest karakteristieke vogels die in Nederland broeden. De uitgave is gemaakt in samenwerking met de Vogelbescherming en SOVON.

Rietje Veltkamp

Broedvogelgids op rugzakformaat

Deze handzame gids, geschreven door Frans Buissink, bevat de belangrijkste gegevens uit de Atlas van de Nederlandse Broedvogels, het standaard- en naslagwerk op dit gebied. Het is een praktisch boekje wat gemakkelijk meegaat op excursie, dit in tegenstelling tot de atlas die met zijn drie kilo een wel erg zware last is.

Zes landschapstypen, zoals Akkers en Weilanden of Bossen en Parken, vormen de basis van dit boek voor het (her)kennen van broedvogels in Nederland. De gids is dus erg handig om mee te nemen als je naar een bepaalde streek toegaat. Per soort geeft de gids een signalement, achtergrondinformatie en een verspreidingskaart waarop de relatieve dichtheid staat afgebeeld. Op een tijdbalk is aangegeven wanneer hij arriveert, broedt, uitzwermt, zwerft, of trekt. Het boekje bevat verder

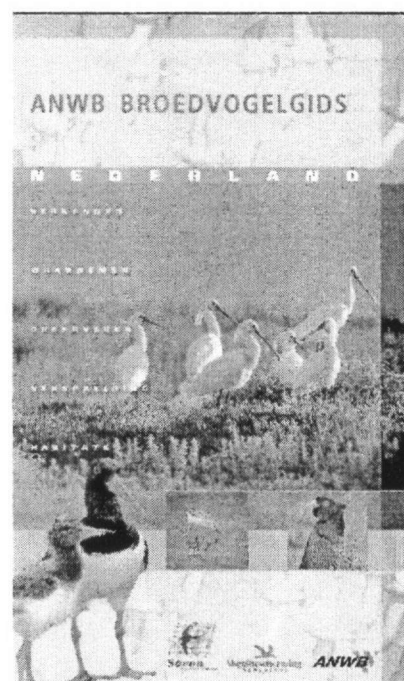
duidelijke kleurenfoto's en praktische informatie over wat de vogel eet, waarop of waarin hij broedt en wat zijn grootte en/of spanwijdte is.

De ANWB Broedvogelgids Nederland is verkrijgbaar bij alle ANWB-verkooppunten, boekhandels en warenhuizen of te bestellen via www.anwb.nl

Auteur: Frans Buissink
Uitgeverij: ANWB Uitgeverij Boeken.
Prijs: € 29,95
ISBN: 90-18-01696-9

SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002, Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000. Naslag- en standaardwerk. (uitgebreid besproken in Korhaan nr 1- 2003)
Auteur: SOVON Vogelonderzoek Nederland

Uitgeverij: Naturalis / KNNV Uitgeverij / EIS-Nederland
Prijs: € 62,50 – SOVON-leden: € 55,00 - ISBN: 90-501-161-0

En als wij interesse toonden, dan zwermde ze ineens met zijn allen uit en hoorden we dagenlang niets van ze. Dit malle mussengroepsgegedrag heeft al met al een klein jaar geduurd.

Nel Biersteker-Vonk

Malle mussen

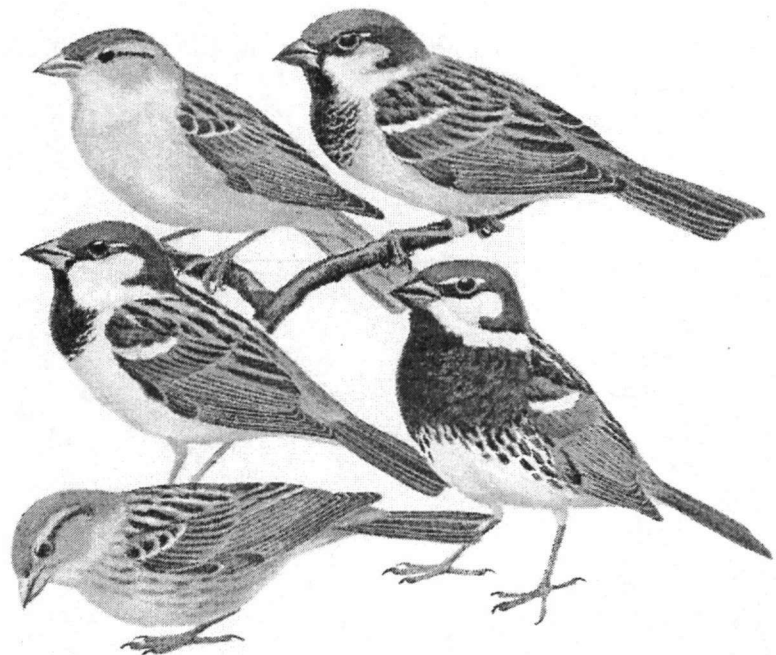
Wij wonen al 34 jaar in een oud rijtjeshuis in de Alexanderlaan nabij station Sportpark te Hilversum. Een laan, gestoffeerd met oude Lindebomen. In de tuinen veel struikgewas en groene hagen, verder o.a. een Vlier, een Els, enkele berken, een enorme kastanjeboom, diverse grote coniferen, een Hulstboom, veel dikke verouderde Klimop en niet onderhouden oude boompjes. Een eldorado voor vogels dus: Merels, Mezen, diverse duivensoorten, Winterkoning, Heggenmus en de Roodborst, Kauwtjes, Eksters en Gaaien. In de zomer laten ook de Tjiftjaf en de Boomklever zich heftig gelden. En tegen de herfst hangen de Linden vol Spreeuwen. Maar Mussen? Nooit in deze buurt gezien!

Totdat we in september vorig jaar ineens een luidruchtig getjilp hoorden. Mussen! Ze hadden zich goed verstoppt. Het duurde enige weken eer we ze in een tuin ergens achter ons ontdekten. Ze zaten daar met zijn allen in een flink uit de kluiten gewassen Hulstboom, alsmaar heen en weer wippend en tjilpend, maar nooit ging er één uit. En als wij interesse toonden, dan zwermde ze ineens met zijn allen uit en hoorden we dagenlang niets van ze. Dit malle mussengroepsgegedrag heeft al met al een klein jaar geduurd.

Op woensdag 18 augustus jl. werd de inmiddels veel te grote paardekastanje bij de burensnoeid, waarvan ook in onze tuin grote takken terecht kwamen. De dag erna zag ik heel veel Mezen in de tuin, die zich blijkbaar tegoed deden aan de mineermot, waaraan ook deze kastanje had geleden. Nóg een dag later verschenen opeens minstens tien Mussen op ons tuinpad. Ze pikten enthousiast op de stenen. Ik liep dichterbij naar het raam en hup... daar vloegen ze tegelijkertijd op en gingen binnen een seconde broederlijk naast elkaar op de schutting zitten. Ik sloop naar de kast

voor het fototoestel. Toen ik terugkwam heb ik er minimaal 25 geteld. Maar natuurlijk schrokken ze weer en toen herhaalde zich dit spreeuwengegedrag. Floep, weg. Ik heb sindsdien in de tuin niet één Mus meer gezien of gehoord.

Uit vroeger jaren (vóór 1970) herinneren wij ons Mussen die individueel hun gang gingen, overal kwamen bedelen en bij lange na niet zo schuw waren. Maar wat ik nu waarnam was duidelijk groepsgegedrag. Is dat al vaker gesignaleerd en heeft iemand er een verklaring voor?

Huismus, Italiaanse en Spaanse mus

Illustratie: A.Singer

In de naam Pijlstormvogels verwijst pijl naar hun lichaamsvorm terwijl ze vliegen of naar die vlucht zelf: pijlsnel. Pijlstormvogels blazen door hun neusbuis binnengekregen zeewater uit.

Jan K. Nijhof

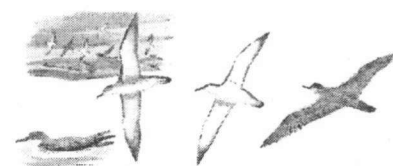
Een vette hap

Stormvogels worden zo genoemd omdat ze bij storm soms aan land worden gedreven. Bij Pijlstormvogels verwijst pijl naar hun lichaamsvorm terwijl ze vliegen of naar die vlucht zelf: pijlsnel. De Duitsers noemen ze Sturmtaucher, stormduiker en de Engelsen shearwaters, ze scheren immers vlak over het wateroppervlak.

Een van de geslachten Pijlstormvogels is *Puffinus* en zo heten ze ook in het Frans: puffin. De Grote pijlstormvogel, die onze burens ook groot noemen, hoort bij dit geslacht: *Puffinus gravis*. Gravis betekent zwaar. Bij dat geslacht *Puffinus* hoort ook de Kleine pijlstormvogel, die Duitsers en Engelsen ook klein vinden. In het Latijn heet hij *Puffinus assimilis*, dat betekent overeenkomstig en dat is ook zijn Franse naam, Puffin Semblable. Hij lijkt namelijk erg veel op een klein formaat Noordse pijlstormvogel. Die Noordse pijlstormvogel (*Puffinus puffinus*) heet zo omdat hij voorkomt op de noordelijke Atlantische Oceaan. De chauvinistische Engelsen vinden het echter beter om hem naar het eiland Man tussen Engeland en Ierland te noemen (Manx shearwater). De Fransen zijn in dit geval onkarakteristiek royaal en noemen hem de Pijlstormvogel van de Engelsen (Puffin des Anglais). De altijd grondige Duitsers hebben zeer goed naar hem gekeken en doopten hem

Zwartsnavelstormduiker (Schwarzschnabeltaucher).

Die Noordse pijlstormvogel had vroeger een ondersoort die inmiddels meestal als een aparte soort wordt beschouwd. Dat is *Puffinus yelkouan* die wij Vale pijlstormvogel noemen (of noemden). Yelkouan komt van het Turkse woord voor Pijlstormvogel. Bij de Engelsen heet hij ook Yelkouan shearwater en bij onze overige burens Pijlstorm-

Noordse Pijlstormvogel

Illustratie: A. Singer

vogel van de Middellandse Zee. Maar deze soort verschilt in het westelijke en het oostelijke Middellandse Zeegebied. En, ter illustratie van het feit dat de geleerden het nooit eens zijn en/of de opvattingen steeds veranderen: sommigen vinden dat het twee aparte soorten zijn. In dat geval staat *Puffinus yelkouan* alleen nog voor de oostelijke vorm die de Engelsen de waterscheerder van de Levant (dat is zo ongeveer het Nabije Oosten) noemen. Wij Nederlanders hebben niet te lang nagedacht over een naam voor deze vogel die we hier toch nooit te zien krijgen, we noemden hem dus Yelkouanpijlstormvogel. De wes-

telijke vorm, die we nog wel eens te zien krijgen, is dan *Puffinus mauretanicus* en dat is degene die dan Vale pijlstormvogel mag, zoal niet moet, genoemd worden. Mauretania was bij de Romeinen een streek in Noordwest-Afrika, zeg maar Marokko. Het betekent dus niet dat de vogel uit het huidige Mauretanië komt want dat ligt veel te ver naar het Zuiden. De Engelsen vinden hem de waterscheerder van de Balearen (Majorca, Ibiza en zo).

De laatste *Puffinus* in onze streken is de Grauwe pijlstormvogel, in het Latijn de grijze (*griseus*), in het Duits de Donkere en in het Engels en Frans de Roetzwarte. De Boeren (van Zuid-Afrika) vinden dat hij maar een vreemde jas aan heeft en noemen hem Malbaatjie.

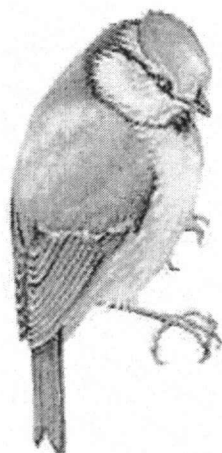
Oplettende lezertjes zullen gemerkt hebben dat ik nog niet heb verteld waar *Puffinus* vandaan komt. Het komt van het Engelse puffin. Dat komt op zijn beurt waarschijnlijk van puffing = blazend. Pijlstormvogels blazen door hun neusbuis binnengekregen zeewater uit, vandaar dus. Puffin is nu de Engelse naam voor de papegaaiduiker, maar tot het eind van de achttiende eeuw was het de naam van een delicatessé. De zeer vette kuikens van Pijlstormvogels werden gevangen, gedood, geconserveerd en smakelijk opgepeuzeld.

Al jaren werd een pimpelmeeskastje aan de stam van een grove den bij ons huis in het voorjaar gebruikt door een pimpelmeespaartje om er ongestoord hun kleine Pimpeltjes in groot te brengen.

Helen Goote

Aan de Pimpel

Elk voorjaar kon ik, vanwege het schitterende uitzicht vanuit de woonkamer, het gehele broedproces vanaf het prille in- en uitvliegen met nestmateriaal tot en met het uitvliegen van de jongen aan toe meebeleven. Zo verkneukelde ik me alweer op de tijd die komen ging, toen tegen het einde van maart een paar Pimpeltjes het nestkastje kwam bezichtigen. Wat later bleek er ook belangstelling voor van een Koolmees. Aan het smalle, zwarte stropdasje te zien was het een vrouwtje dat de invliegopening probeerde, maar helaas, die bleek voor haar ontoegankelijk. Een beetje sneu zoals ze met haar kopje door het gat heen stak en bemerkte niet verder te kunnen, maar Koolmezen nestelen al sinds jaar en dag volop op natuurlijke broedplekken rond het huis en in mijn bostuin, dus ging ik ervan uit dat dit vrouwtje binnen de kortste keren een ander geschikt nestplekje zou vinden. Ik voorzag dan ook geen moment dat dit onschuldig ogende vrouwtje, nadat ze bemerkte niet naar binnen te kunnen, met een kwaai kop deze woning hoe dan ook voor zichzelf wenste op te eisen. Wie verwacht er nou gedonder van een Koolmees? Aanvankelijk leek er ook niets loos, want nadat ze doorhad dat de opening niet voor haar maar voor soortgenoten van het petieterige formaat als de Pimpelmees gemaakt was, vloog ze gewoon weg. Even later keerde het

Pimpelmees *Illustratie: M. Hogeweg*

pimpelmezenpaartje weer bij het nestkastje terug (ik nam tenminste aan dat het dezelfde waren) en het vrouwtje glipte door de opening naar binnen om daar de situatie in ogenschouw te nemen. Ze begon met haar snavel aan de binnenkant op de randen te tikken en ik herkende aan dit gedrag dat ze haar keuze gemaakt had; het nestelen zou spoedig gaan beginnen. Terwijl haar mannetje naast het kastje op een tak geduldig zat te wachten, schrok hij op van twee Koolmezen die met een rotvaart op hem kwamen afvliegen. Hij vloog op en maakte meteen dat hij weg kwam. Zijn vrouwtje, nog zichtbaar met haar kopje bij de opening van het nestkastje, dook snel weg, nog net op tijd voor mevrouw Koolmees die al voor de invliegopening zat en

haar kop erdoorheen stak. Verder kwam ze niet. Dit móest het vrouwtje van daarnet zijn, alleen, nu vloog ze niet heen na de constatering dat voor haar de toegang te krap was en dat het huisje bovendien al een bewoonster had! Integendeel, ze begon driftig met haar snavel op het hout rond het invleggat in te hakken. Niet even, ze ging maar door, hoewel ze met al dat gebeitel (het kastje is van hardhout) geen splintertje opschoot wist ze niet van opgeven. Haar partner sloeg haar getimmer al die tijd vanaf een takje ernaast gade en hipte daarbij met gespreide, licht fladderende vleugels heen en weer. En, ondertussen zat dat ongetwijfeld bange vrouwtje Pimpelmees nog alsmaar onderin het nestkastje en vloog haar mannetje in een nabijgelegen boom nerveus van tak tot tak en waagde het niet haar belagers te verjagen. Pas zo'n tien minuten later hield mevrouw Koolmees het voor gezien en vloog ze weg, gevolgd door het mannetje. Het duurde even eer het vrouwtje Pimpel met haar kopje voor de invliegopening durfde te verschijnen en nadat ze er zeker van was dat de kust veilig was, floepte ze snel door het gaatje naar buiten en weg was ze. De rust was weergekeerd rond het nestkastje, ik was van mening getuige te zijn geweest van een heel apart en eenmalig voorval en wilde weer overgaan tot de orde van de dag toen de

Koolmezen weer bij het nestkastje verschenen. Meteen begon dat vrouwtje weer op de invliegopening in te hakken, en als ze even stopte nam ze uitdagend plaats bovenop het dak van het huisje. De dag erna, als ook die daarna was het hetzelfde verhaal.

Weken achtereen doken de Koolmezen meerdere keren per dag bij het nestkastje op en ondernam het vrouwtje verwoede maar tegelijk tevergeefse pogingen om de invliegopening groter te maken. Wat alles nog ongevoeliger maakte was, dat als de Koolmezen bij het nestkastje vandaan vlogen, ze de wacht hielden in een boom vlakbij en zodra er een Pimpelmeesje geïnteresseerd op het nestkastje kwam af gevlogen, werd dat onmiddellijk door de twee agressieve koolmezen verjaagd. Ze maakten er een dagtaak van, "wij er niet in, niemand erin" schenen ze met elkaar te hebben afgesproken. Het hele ge-

beuren was ook zo absurd, het broedseizoen voor de meesjes was in volle gang, maar in plaats van dat ze zelf aan het nestelen sloegen waren ze druk in touw om Pimpelmeesjes weg te houden bij dat kastje!

Uiteindelijk had dit ook tot gevolg dat ik dat voorjaar geen pimpelmeesnestje had, en het jaar erop evenmin. Want hetzelfde onwaarschijnlijke verhaal speelde zich toen opnieuw rond het pimpelmeeskastje af. Geen idee of het weer dezelfde Koolmezen waren die het kastje alsmaar belegerden en de pimpeltjes die erin wilden nestelen verjoegen, maar feit was wel dat het nestkastje voor het tweede achtereenvolgende jaar leeg bleef.

In de nazomer van dat jaar zag ik op een herfstmarkt in Huizen een pimpelmeeskastje met rond de invliegopening een metalen plaatje ter bescherming van Spechten, en eekhoorns, en... drammerige Koolmezen, be-

dacht ik. Ik kocht het en hing het aan de grove den in de plaats van het belaagde kastje, dat ik niet wegdeed maar een heel eind van zijn oude plaats vandaan ophing aan een eikenboom. Dat was vorig jaar.

Dit voorjaar was ik vreselijk benieuwd wat er gebeuren zou, of de wisseltruc zou werken. En, jawel hoor, zowel in het nieuwe kastje met het metalen beschermplaatje alsook in het oude zonder (!) heeft een pimpelpaartje ongestoord een gezinnetje grootgebracht. Ja, er zijn vooral bij dat nieuwe kastjes aan die grove den (kennelijk een zeer gewilde locatie) wel wat Koolmezen langs geweest die de vliegopeningen nader kwamen onderzoeken, maar daar bleef het bij.

Nog altijd beschouw ik bovenstaande gebeurtenis als een ongewone en bijzondere ervaring, maar wie weet zijn er vogelaars die dit verhaal al eerder gehoord hebben en zelfs zouden kunnen verklaren?

Dit artikel verscheen in het NRC van 14 juli 2004. Het werd door een lid van de VWG toegestuurd. Het gaat inhoudelijk wat dieper in dan het persbericht van het Verklarend en etymologisch woordenboek van de Nederlandse vogelnamen (zie pagina 110 in deze Korhaan). Kester Freriks publiceert regelmatig over vogelsoorten in het NRC.

Kester Freriks

De Slechtvalk is niet slecht

De ontstaansgeschiedenis van vogelnamen is fascinerend. Het is een mengeling van wetenschap, poëzie en volkstaal. Van oudsher gaven de mensen vogels hun namen. Vogels dienden als buit voor jagers, rijke mensen hielden vogels in hun lustoorden als pronkjuwelen, vogels verschenen op het menu en voor valkeniers waren vogels

zowel een boeiend tijdverdrijf als een interessant onderwerp van studie. Bovendien oefende de symbolische vrijheid van vogels een grote aantrekkingskracht uit op mensen. Maar hoe komen de vogels aan hun namen? De omvangrijke publicatie Verklarend en etymologisch woordenboek van de Nederlandse vogelnamen door Klaas J. Eigenhuis

is een onuitputtelijke schatkamer van Nederlandse vogelnamen; niet alleen ornithologen en vogelliefhebbers, iedereen die in de wordingsgeschiedenis van taal is geïnteresseerd kan uren doorbrengen met lezen en namen zoeken in deze studie. Toen ik het boek in handen kreeg schoot ik meteen door naar bladzijde 467, naar een van

mijn lievelingsvogels, de Slechtvalk (*Falco peregrinus*). De verklaring luidt aldus: „Deze roofvogel duikt met zo'n snelle vaart op zijn prooi, dat deze als het ware meteen wordt vernietigd, 'geslecht'. Deze uitleg is ook de meest aannemelijke voor de Engelse volksnaam Slight-Falcon waarin het Middelenegse slight of slegh staat voor 'glad', 'met de grond gelijk gemaakt'. Voor het Friese sljuchrfalk en sljochtfalk geldt hetzelfde. In het ouder Deense Slagfalk en ouder Zweedse Slaghök staat het eerste element voor 'slag' of 'slachting'.”

Er is nog een andere uitleg mogelijk voor het element 'slecht' in deze naam. Slecht betekende vroeger 'gewoon' of 'ordinair'. Een 'slecht mens' was bijvoorbeeld een 'gewoon mens'. Maar bij de Slechtvalk gaat deze etymologische verklaring niet op, omdat de Slechtvalk in Nederland nooit algemeen is geweest. Het is en was altijd een betrekkelijk zeldzame verschijning, die door de ongewone snelheid van de jacht hij kan snelheden halen van 300 kilometer per uur - een fascinerend beeld geeft. Het lemma van de slechtvalk besluit met een fraaie rehabilitatie van de roofvogel: „De betekenis 'inferieur' is hier niet van toepassing. De Slechtvalk is dus geen 'slechte' valk of een 'gemene-rik'.”

Namen als Stormvogel, Regenwulp of Pestvogel dienen letterlijk te worden genomen. Althans, in de Middeleeuwen, toen men aan vogels voorspellende krachten toekende. Er zijn twee invloeden van belang geweest op de huidige vogelnamen, zoals we die nu kennen in het Algemeen Beschaafd Nederlands. Allereerst begon in de zeventiende eeuw het verlangen te ontstaan naar een nationale taal.

Slechtvalk Illustratie: L. Jonsson

Hierdoor zijn tal van originele volksnamen in onbruik geraakt, zoals Marbolle (Fries voor Roerdomp) of Marel (de naam voor de Grutto op Texel.) Een eeuw later ontstond vanuit wetenschappelijk oogpunt de wens naar systematische benoeming van flora en fauna, waardoor lokale en dialectische namen overbodig werden.

De etymologie van onze vogelnamen gaat terug naar het Oudfries, het Oudnederfrankisch en het Oudsaksisch. Verder ondergaat onze taal invloeden uit het Latijn, Oudfrans en Oudhoogduits. Dit zorgt voor boeiende taalconstructies. De Nachtegaal bijvoorbeeld kreeg in 1831 zijn officiële Nederlandse naam. 'Nacht' is duidelijk. Maar het achtervoegsel 'gaal' is dubbelzinnig. In de eerste betekenis grijpt het terug op het Middelnederlandse 'galen' dat 'lawaai maken' betekent. Een negatieve connotatie dus. Ondanks het fluwelen keeltje kan de Nachtegaal mensen uit hun slaap houden; vandaar de verbinding met 'lawaai'. Maar kijk je naar de Oudhoogduitse bron 'galan', dan is er sprake van 'betoveren, bezweren'. Ook de Spotvogel, een

kleine zanger, heeft een minder gunstige betekenis; de vogel imiteert de zang van andere vogels en daardoor 'bespot' hij hen als het ware.

Een naslagwerk als Verklarend en etymologisch woordenboek van de Nederlandse vogelnamen heeft iets verslavends. Eenmaal begonnen met lezen of zoeken, is het moeilijk ermee op te houden. Het is of Eigenhuis een heel universum heeft gecreëerd rondom vogelnamen. Ontstaansgeschiedenis, gevoelswaarde, betekenis, historie - alles komt ter sprake. Neem de Gierzwaluw, één van de spectaculairste vliegers die er bestaan. Iedereen kent het gierende geluid boven steden, en dan niet alleen in Frankrijk of Italië, ook in Nederland, van Leeuwarden tot Middelburg. Maar de Gierzwaluw is niet verwant aan de Boeren- of Huiszwaluw. 'Zwaluw' gaat langs ingewikkelde wegen terug op het Germaanse 'swalwo' dat 'gespleten stok' betekent. Dit duidt op de diep gevorkte staart van met name de Boerenzwaluw. Het voorvoegsel 'gier' betekent 'gieren, een hoog krijtend geluid maken'. Hier zorgen beeld (gevorkte staart, zwaluwstaart) en geluid (gieren) voor de naam, die eigenlijk onjuist is. Want ondanks de iets gevorkte staart behoort de Gierzwaluw tot een geheel andere familie dan de 'echte' zwaluwen. Soms zijn de eeuwenoude volksnamen, helaas door het ABN verdrongen, toch het mooiste. Daarom heet in onze taal de Gierzwaluw ook nog altijd 'Steenkrijter', 'Steenzwaluw' of, in het Fries, de 'Toerswel' ofwel 'Torenzwaluw'. Vogelnamen zijn er niet zomaar. Een vogelnaam is een wonder van observatie, poëzie en taalgeschiedenis.

Het Verklarend en etymologisch woordenboek van de Nederlandse vogelnamen neemt de lezer mee in de wondere wereld van de Nederlandse vogelnamen.

Verklarend en etymologisch woordenboek

De titel geeft het al aan: de auteur verklaart de betekenis van de namen van onze vogels, en houdt zich bezig met de etymologie van vogelnamen, oftewel, in gewoon Nederlands, hij onderzoekt hoe de namen van vogels zich in de loop der tijden hebben ontwikkeld.

Dit monumentale werk over herkomst en historische achtergrond van vogelnamen behandelt alle officiële Nederlandse en Friese namen van vogels die in Nederland en België in het wild zijn waargenomen. Daarnaast komen talloze volksnamen uit Nederland en België aan bod. De auteur is tot het uiterste gegaan bij het verzamelen en onderzoeken van zijn materiaal. De tekst is dan ook rijkelijk voorzien van bronvermeldingen, locaties en tijden van volksnamen, synoniemen, voorgangers en nazaten en nog veel meer. Het resultaat is een wetenschappelijk verantwoorde uitgave, boordevol nieuwe inzichten die niet eerder in druk zijn verschenen.

Het Verklarend en etymologisch woordenboek van de Nederlandse vogelnamen is een naslagwerk en leesboek tegelijk. Voor de serieuze taalkundige biedt de uitgave, door het wetenschappelijke gehalte, talloze aanknopingspunten voor verdere studie. En voor wie het allemaal niet zo diepgaand hoeft, valt er, door de leesbare stijl, veel te genieten van al die malle en mysterieuze vogelnamen die onze taal rijk is.

Omdat het oog ook wat wil, is gekozen voor illustraties: ambachtelijke etsen, niet van humor ontbloot, ademen de historische sfeer van de oude ornithologie en de krochten waaruit onze vogelnamen zijn ontstaan, terwijl talrijke vlotte veldschetsen aansluiten bij het ongedwongen karakter van de hedendaagse vogelaar.

Buizerd
Illustratie uit het boek door Dirk Moerbeek

Kortom, een boek over passie voor vogels en taal, met een nimmer vertoonde schat aan wetenswaardigheden over onze vogelnamen, in een fraaie, heldere vorm gegoten, de nieuwe standaard voor allen die zich professioneel of in hun vrije tijd bezighouden met vogels en onze taal.

Klaas J. Eigenhuis is een verzamelaar: vanaf zijn vroege jeugd van mooie vogelbeelden op het netvlies, sinds de laatste acht jaar van vogelnamen en hun historische achtergrond. Door de gecombineerde kennis van de

Europese vogelsoorten én van aspecten van de taal, goeddeels door zelfstudie verkregen, kon een unieke opsomming ontstaan van een groot deel van de Nederlandse en Friese vogelnamen vergezeld van informatie over betekenis, etymologie en historische achtergrond.

Dirk Moerbeek, beeldend kunstenaar én vogelaar, schiep speciaal voor het woordenboek een vogelalfabet in etsvorm. De etsen markeren het begin van ieder letterhoofdstuk. Talrijke veldschetsen luisteren de tekst op; het is voor de eerste maal dat zo'n ruime selectie uit Dirks schetsboeken in druk is verschenen. Dirk heeft zijn opleiding genoten aan de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten in Den Haag. Hij exposeert in binnen- en buitenland (<http://www.dirkmoerbeek.nl>).

Bestelinformatie

Klaas J. Eigenhuis. Verklarend en etymologisch woordenboek van de Nederlandse vogelnamen.
Uitgever: Stichting Dutch Birding Association. Inlichtingen: www.dutchbirding.nl
ISBN 90-808433-1-8. Prijs: € 36,00. Formaat: 25 x 17,2 cm. Omvang: 672 pagina's. Uitvoering: gebonden met harde kaft.

Programma

Zaterdag 23 oktober: Een bijzondere dagexcursie in en om de Oostvaardersplassen o.l.v. Jan Bos en Wery Hegge. We maken tijdens deze excursie een tocht per bolderkar diep het gebied in, onder deskundige leiding van Staatsbosbeheer. Het is bronstijd voor de Edelherten, zodat we dat ook van dichtbij kunnen aanschouwen. Daarnaast natuurlijk de vele vogels en het prachtige landschap dat het gebied rijk is.

Vertrek uiterlijk 9.00 uur vanaf het station Bussum-Zuid (bij het stationsgebouw). Om 10.00 uur starten we in de excursieshuur van SBB nabij het informatiecentrum aan de Kitsweg/Knardijk. Na een korte lezing en een kop koffie gaan we per bolderkar het afgesloten gebied in. We verwachten om ongeveer 12.30 uur weer terug bij de uitgang te zijn. Daarna is iedereen vrij om huiswaarts te keren of (op eigen gelegenheid) nog wat vogels te blijven kijken in en om de Oostvaardersplassen. Vergeet niet om voldoende eten en drinken mee te nemen en vooral ook warm aan te kleden (het is veel stil zitten op de kar) en neem voor de zekerheid ook regenkleding mee. Deelname kost € 15,00 per persoon. Het is nog mogelijk om je nog aan te melden voor deze excursie. Er zijn nog enkele plaatsen vrij. Aanmelden kan alleen nog telefonisch bij Joke van Velsen, 035-6838604.

Donderdag 28 oktober: Digitale voorstelling van een reis naar het einde van Europa: het Varangerfjord in Noorwegen, door Jan Smit. Het Varangerschiereiland in het noordoosten van Noorwegen alsmede het noorden van Finland vormden het doel van deze reis. Hier is nog echte arctische natuur te beleven. Bos is zo goed als afwezig, alleen in enkele beschermde dalen komt Fjeldberkenbos voor. Het klimaat is hier gematigd ondanks de noordelijke ligging; zo blijft de zee ijsvrij door de golfstroom. Het is vooral de combinatie van fjeld- en kustvogels die Varanger zo bekend maakt. Langs de kust kan men aan de ene kant zee- en waadvogels zien, terwijl aan de andere kant soorten als Sneeuwhoenders en Kleinste jagers voorkomen. Rendieren, Vossen en Sneeuw hazen zijn eveneens niet zeldzaam, evenals verschillende soorten robben. Ook krijgt u nog beelden te zien van een trip naar Helgoland met een grote kolonie Jan van genten. De avond wordt gehouden in de Bethlehemkerk in Hilversum, Loosdrechtseweg – hoek Diependaalselaan. Aanvang: 20.00 uur.

Zaterdag 6 november: Themadag Weidevogels in De Bres in Krommenie van 11.00 –15.00 uur. De Stichting Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland nodigt u van harte uit. Zie voor het programma de vorige Korhaan (Nr.3, 2004, pagina 67).

Zaterdag 13 november: Ochtend-fietsexcursie in de Eempolders o.l.v. Piet Spoorenberg en Wouter Rohde. Vertrek om 8.30 uur vanaf de parkeerplaats bij de RABO en het Nieuwe gemeentehuis van Eemnes. Op ons fietsje genieten we van een polder hopelijk vol van goudplevieren, kleine zwanen, ganzen en vele herfst- en wintergasten.

Donderdag 25 november: Dialezing "Vogels kennen geen grenzen" door Roland Garstens. Vogels in het vrije veld observeren via kijker en camera. Dat is de passie van Roland. Van zijn vele reizen naar het buitenland, vooral de landen rond de Middellandse Zee, heeft hij een diacompositie gemaakt. Hij toont ons een fraai beeld van vogels uit die streken, zoals de Arendbuizerd, de Rifreiger, de Woestijnpatrijs en de Maskerklauwier. En twee soorten ijsvogels: de Bonte ijsvogel die al biddend boven het water zijn prooi lokaliseert en dan toeslaat en de Smyrnaïjvogel die vooral opvalt door zijn naar verhouding grote rode snavel. Kortom een bonte stoet gevederde vrienden! De avond wordt gehouden in de Bethlehemkerk in Hilversum, Loosdrechtseweg – hoek Diependaalselaan. Aanvang: 20.00 uur.

Zaterdag 27 november: De Landelijke Dag van SOVON Vogelonderzoek Nederland georganiseerd i.s.m. Vogelbescherming en de NOU, vindt plaats in Concertgebouw de Vereeniging te Nijmegen. (zie het dagprogramma elders in deze Korhaan)

Zondag 28 november: Ochtend-wandelexcursie in het prachtige bos van de Monnikenberg o.l.v. Adri Vermeule en Jan Terlouw. Vertrek om 9.00 uur vanaf de parkeerplaats aan het einde van de oprijlaan (Stad Gods). We gaan lekker door dit mooie bos lopen en genieten van de grote variatie aan bosvogels.

Zondag 12 december: Ochtend-wandelexcursie in de Loenderveense plassen en Amsterdamse waterleidingplassen o.l.v. Adri Vermeule en Piet Spoorenberg. Vertrek om 9.00 uur bij de ingang van de Amsterdamse Waterleidingplassen (Bloklaan 5 Oud Loosdrecht, vlakbij Loenen tegenover Recreatiecentrum Mijnden)

Een uitgelezen kans om dit anders voor publiek gesloten gebied te bezoeken. Traditioneel kunnen we ons weer vergapen aan de duizenden overwinterende watervogels en maken we een goede kans op Klapekster en IJsvogel. 11 januari moesten we nog afgelasten wegens overvloedige regen. We rekenen nu dus op een herkansing met prachtig weer.

2005

Zondag 9 januari: Dag-autoexcursie in Zuid Flevoland o.l.v. Wim le Clercq en Jan Bos. Vertrek om 9.00 uur vanaf het station Bussum-Zuid (bij het stationsgebouw). Als vanouds laten we ons verrassen door de vele soorten wintergasten in dit altijd interessante gebied.

Zondag 23 januari: Dag-autoexcursie in Friesland o.l.v. Jan Bos, Dick Jonkers en Adri Vermeule. Vertrek om 7.30 uur vanaf het station Bussum-Zuid (bij het stationsgebouw). Een prachtige gelegenheid om eens goed naar veel soorten ganzen te kijken.

Zaterdag 12 februari: Ochtend-wandelexcursie in Oud Naarden en omgeving o.l.v. Bertus van de Brink en Guus Proost. Vertrek om 8.30u. vanaf de parkeerplaats bij de begraafplaats aan de Oud Valkeveenselaan. Al naar gelang de weersomstandigheden (vorst) kunnen we een boswandeling gaan maken of watervogels gaan bekijken op het randmeer of een combinatie.

Zaterdag 5 maart 2005: Landelijke Roofvogeldag 2005, Schouwborg Meppel. Nadere informatie volgt.

Vrijdag 15 tot zondag 17 april: Voorjaarsweekeinde op Schouwen-Duiveland

Dit is een nieuwe bestemming voor onze vogelwerkgroep, die zonder meer de moeite waard zal blijken. De excursies starten op vrijdagochtend om 12.00 uur en eindigen op zondag omstreeks 16.00 uur. Fietssen zijn voor u gehuurd. Vrijdagavond is er soep en zaterdag en zondag wordt voor eten en drinken gezorgd. Deelnemers krijgen 1 à 2 weken voor aanvang nadere informatie thuisgestuurd.

U dient zich schriftelijk liefst zo snel mogelijk maar uiterlijk vóór 1 februari op te geven bij Joke van Velsen per gewone post (adres achter in de Korhaan) of elektronische post (jokevanvelsen@zonnet.nl) met vermelding van uw naam, adres en telefoonnummer. De kosten bedragen € 60,- per persoon (overnachtingen, fietsen, eten en drinken, organisatiekosten). Dit bedrag dient uiterlijk 1 februari 2005 overgemaakt te zijn op postrekening 2529179 t.n.v. Penningmeester Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken te Hilversum onder vermelding van "Zeeland". Indien op 1 februari 2005 de aanmelding en betaling niet ontvangen is, dan is deelname niet meer mogelijk.

Vrijdag 7 tot zondag 9 oktober: Najaarsweekeinde op Schiermonnikoog.

Een oude vertrouwde bestemming, welke garant staat voor een heerlijk weekeinde genieten van veel vogels in een goed gezelschap. Leg ook deze dus maar vast in uw agenda. En meld u alvast schriftelijk of per mail aan bij Joke van Velsen. Nadere informatie komt in een volgende Korhaan.

Excursies binnen ons werkgebied vertrekken altijd vanaf de plaats waar de excursie wordt gehouden. Bij excursies buiten ons werkgebied wordt steeds vertrokken vanaf NS-station Bussum-Zuid. Leden die niet over een auto beschikken kunnen vanaf dit verzamelpunt meerijden. Mocht u willen deelnemen aan een bepaalde excursie, maar ondervindt u problemen met het bereiken van de plaats van samenkomst omdat u bijvoorbeeld niet over eigen vervoer beschikt, schrijf dan een briefje aan Joke van Velsen (adres achter in de Korhaan). Geprobeerd zal dan worden een passende oplossing voor u te vinden. Deelnemers aan de excursies wordt dringend verzocht om bij alle excursies voor de aangegeven tijd aanwezig te zijn, zodat op tijd vertrokken kan worden. De bij iedere excursie vermelde deelnamebedragen dienen te allen tijde volledig te worden betaald, dit ongeacht de vraag of volledig aan het programma wordt deelgenomen. Ook indien men van bij de prijs inbegrepen zaken geen gebruik maakt, is het volledige bedrag verschuldigd. Bij afmelding tot een week van tevoren bij weekends en excursies waarvoor betaald moet worden, worden naast de reeds gemaakte kosten tevens administratiekosten in rekening gebracht. Als u later afmeldt wordt maximaal 50% terugbetaald, dit afhankelijk van de reeds gemaakte kosten en de in rekening te brengen administratiekosten. Voor de goede orde wijzen wij erop dat de in het programma aangekondigde excursies, tenzij uitdrukkelijk anders vermeld, in principe uitsluitend bedoeld zijn voor leden en huisgenootleden van de vogelwerkgroep. U wordt dringend verzocht naar deze excursies géén kleine kinderen en géén honden mee te nemen. Dit geldt uiteraard ook voor de weekenden.

Ontvangen Literatuur

Samenstelling: Paul Keuning

Dit is een selectie uit de lijst van tijdschriften gericht op vogelnieuws, met name uit de regio.

Anna's Hoeve Koerier jg 21 (3) De vereniging tot behoud van Anna's Hoeve e.o. bestaat 70 jaar. Het jubileumboek is op 17 september gepresenteerd. Veel aandacht voor de sanering van het gebied rond Anna's Hoeve en het Laarder Wasmeer: het lijkt een aantrekkelijk, geaccidenteerd gebied te worden voor natuur en recreanten.

Argus jg 29 (2) juni '04. H. Niesen - 'Voorstanders van de vossenjacht zijn ook met wetenschappelijke argumenten niet op andere gedachten te brengen.' Jan Bouterse - De ooievaar, 'Hoe succesvol was het herintroductieprogramma, nu blijkt dat 30% van de 1500 in Nederland verblijvende Ooievaars is verleerd om 's winters weg te trekken en van de trekkende exemplaren slechts 10% weer terug keert.'

Boomblad, Alterra jg 16 (3) juni '04 - In dit nummer geen vogelnieuws.

Dutch Birding jg 26 (2) '04: Aandacht voor de Monniksgier die zomer 2000 in Ned. was, voor de Alpenzwaluw nov.-dec. 2002 en voor Ross' ganzen.

Dutch Birding jg 26 (4) '04: L. Boon - Mourning wheatears, ofwel de Rouwkwikstaart. P. Wolf - Adouins meeuw op Neeltje Jans. Verder een prachtig foto-verslag van Chris Schenk uit Siberië (Chukotka en Yakutia). Het toenemend aantal in het Engels verschenen artikelen maakt Dutch Birding wel minder toegankelijk.

Ficedula jg 33 (2) juni '04 Twentse VWG. Er wordt veel werk verzet door de Twentse vogelwerkgroep, dit nummer staat vol onderzoeksverslagen: P. vd Akker - Uit het onderzoek naar de IJsvogel en de Grote gele kwikstaart blijkt dat vrij meanderende beken voorwaarde zijn voor hun broedsucces. B. Hulsebos - Kauw bouwt ook boomnesten. J. Drop e.a. - Ringpost verslag vrs Conings '03. B. Hulsebos - Bij de najaarstrek in Twente '03 werden records gebroken voor wat betreft het aantal en de waargenomen soorten. Weet je wat bedoeld wordt met het vlinderen van Wespandieven? Lees het stukje van P. vd Akker.

De Fitis jg 40 (2) '04: VWG-Haarlem, Zuid-Kennemerland. H. Groot e.a. - Weidevogels in de grasgebieden van Zuid-Kennemerland '95-'02. Van de 13 onderzochte soorten zijn er slechts twee

vooruit gegaan in aantal: de Wilde eend en de Krakeend. De toename van de vos roept opnieuw de vraag op of ingegrepen moet worden. Die vraag stelt F. Cottaar zich ook in zijn verslag over - Meeuwen in de IJ-mond.

De Grauwe gans jg 20 (2) '04 Vogel- en natuurwacht 'Zuid-Flevoland'. T. Eggenhuizen 'Broedbiologie vd Buizerd rond Almere.' Uit de prooiersten blijkt dat het aandeel konijn afneemt (logisch). Verder neemt de reproductie af, vergrijzing? Bij de tuinvogelwaarnemingen staat de Koolmees bovenaan.

Knipsekrant jg 28 (2) mei '04 uitg Faunabescherming. Veel aandacht voor de overlast van de Roeken in de gemeente Silvolde. Mogelijk volgend jaar ontheffing om de nesten te verplaatsen. Door de eieren van de Canadese ganzen in maisolie onder te dompelen hoopt men in Purmerend de stand in de hand te houden. Subsidieregeling agrarisch natuurbeheer (SAN) zorgt voor meer ruimte voor weidevogels. Experiment met nestbescherming *aangesloten op schrikdraad* om de vos tegen te gaan. **Knipsekrant** jg 20 (3) juli Herintroductie Korhaan wordt overwogen op de Hoge Veluwe en op de heidevelden in Brabant.

De Korhaan jg 32 (3) juli '04 B. Meynen 'De Roodborst'.

De Kruisbek jg 47 (3) jun. '04 vogelwacht Utrecht: B van 't Holt Broedvogels van de Leusderheide '80-'02, een rijk gebied met volop Boomleeuweriken, Roodborsttapuit, Geelgors en de Nachtzwaluw. J. Barth 'Zomeravondtrek over Kamerik'.

Van Nature jg 14 (7) juni '04 Ver. Natuurmonumenten. D. Monster 'Werken aan waterpark Noordvleugel': Hoe de tegenstelde belangen van economie, wonen en natuur in en rond het IJmeer in elkaar gepast worden. P. Nuvelstijn 'Wadenzee moet meer ruimte krijgen'. **Van Nature** jg 14 (8/9) juli/aug '04 Ver. Natuurmonumenten. Opnieuw slecht jaar voor de Grutto.

Natuur en Milieu jg 28 (6 en 7) '04 De Europese Vogelrichtlijn bestaat dit jaar 25 jaar: bezoek aan het Naardermeer met beheerder Jan Verkerke. R. Caze mie hoopt dat voor Nat. Park Lauwer-

smeer het inlaten van zout water de verzuivering tegen zal gaan.

Landschap Noord-Holland jg 4 (2) juni '04 In dit nummer geen vogelnieuws.

Onze Waard jg 35 (2) zomer '04 natuur- en vogelwacht De Alblasserwaard. J. Andeweg 'De resultaten nestbescherming van weidevogels in 2003.' HJ v Dijk 'Zwanen, Ganzen en roofvogeltelling op 31 jan. '04.

Dier en Milieu jg 79 (2) juni '04 Ver. Dieren- en milieubescherming. Landelijke vrijstelling voor Zwarte kraai en Kauw. De provincie Overijssel stelt 60.000 euro beschikbaar voor nestbescherming.

Sovon nieuws jg 17 juni '04 Bijeneters in Nederland. Slaaplaatsstelling van de Aalscholver. Hompense Roerdompen in 2003. Weidevogels: wat moeten we er mee? De huidige beheersmaatregelen hebben geen positief effect, alleen rigoreus ingrijpen in de agrarische sector kan weidevogels een aantrekkelijke habitat bieden, maar dat is niet realistisch. B vd Brink onderzoeker van specifiek de Boerenzwaluw. A. v Dijk 'De stand van de Huiszwaluw praktisch gelijkelijk'. K.Koffijberg 'De stand van de Kluit en de Kokmeeuw op de Waddenkust gaat hard achteruit.'

Zeetrek langs Huisduinen 2003 jaarverslag 2003 van de VWG Den Helder F. Geldermans & C. Rebel.

De Takkelling jg 12 (2) wg roofvogels Ned. H. Jansen 'Trek van Wespandieven in Frankrijk in juli '03'. E. Sliwinski 'Het ringen van Wespandieven'. G. Ouweneel Overwinterende Zeearenden op de Hoogezandsche Gorzen'. F. Kalsbeek 'Blauwe kiekendieven in het zwanewater zomer '03'. H. Verkade over jagen van de Havik op waterwild en T v Lent resp. en over de broedresultaten op de Utrechtse Heuvelrug van '65-'70. L. Tervelde 'Bijeneter als prooi vd Sperwer'. T. v Nus 'Sperwer slaat Kauw en laat zich door de auteur tot op 50cm benaderen.' O Vedder 'Verdediging Sperwer tegen Havik'. W. Temmink 'Vis op het kerstmenu van de Buizerd'. A Dekker 'Morfologische afwijkingen bij roofvogels'.

De Tringiaan jg 27 (3) VWG Schagen. R. Costers 'Drieteenmeeuwen ver in het

binnenland uiterst zeldzaam'. L. Knol 'Broedvogels vh Zwanenwater '03'.

Het Vogeljaar jg 52 (3) '04 K vd Wal 'Houtsnippen op Schiermonnikoog'. J. Vochtelloo 'Raamslachtoffers'. G. Ouweneel 'Verstoring van vogels door vliegtuigen'. G. de Kroon 'Herkent de

eur. Waterral de roep van de Japanse soortgenoot?'.
Vogelnieuws jg 17 (2) juni '04 Vogelbescherming Nederland. In een elftal artikelen wordt ingegaan op de natuurlijke ontwikkeling van het Westerscheldegebied. Kijk ook op www.descheldenatuurlijk.nl.

Vogels jg 24 (3) zomer 2004 Vogelbescherming Nederland. 'Meer moerasvogels in de Venen' M. Wesseling 'Purperreiger in de Zouweboezem'. F. vd Helm 'Liever een jongen of toch een meisje? Genetische manipulatie bij de vogels'.

Mutaties Ledenbestand

Nieuwe Leden

R P DE JONG BOVENMAATWEG 226 1274 RS HUIZEN 035 5234559
MW T JOOREN OOSTERSTRAAT 138 3742 SZ BAARN

Adreswijzigingen

P VD BERG VAN SPEJKLAAN 75 1215 SE HILVERSUM 035 6834665
R KLOOSTERMAN GRAAF WILLEM DE OUDELN 1412 NAARDEN 035 6910562
A PRINSEN VEKENWEG 18 R 1663 BA DE WEERE
VOGELWERKGROEP AMSTERDAM GEERTRUIDA VAN LIERSTR 1069 PE AMSTERDAM

Overleden

J B FRIELING BUSSUM
MW H KASTEEL KORTENHOEF

Bedankt

G VAN ESSEN HUIZEN
C L JOZIASSE VLIJLAND
MW P RUITERBEEK NAARDEN

Nederlandse/wetenschappelijke vogelnamen in de Korhaan

Voor de leesbaarheid van de tekst is onlangs besloten om vogelnamen te beginnen met een hoofdletter. Tot de volgende regels is besloten:

- Nederlandse namen van planten en dieren beginnen met een hoofdletter.
- Als de naam uit twee woorden bestaat wordt alleen de eerste naam met een hoofdletter geschreven.
- De naamgeving gebeurt op een uniforme wijze en vol-

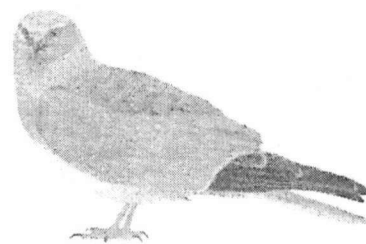
gens de meest recente namenlijsten.

- Wetenschappelijke (Latijnse) namen worden recursieerd.

In de tekst wordt eerst de Nederlandse naam vermeldt. Alleen bij de eerste vermelding van een soort in het artikel, wordt eventueel de wetenschappelijke (Latijnse) naam cursief en tussen haakjes achter de Nederlandse naam vermeld, dus als volgt: Blauwe kiekendief (*Circus cyaneus*), Kievit (*Vanellus vanellus*) enz.

Willen de schrijvers hier rekening mee houden?

De redactie

Blauwe kiekendief

Illustratie: L. Jonsson

Kievit

Illustratie: J. Voerman

Haantje

Te koop. Complete serie 'Das Handbuch der Vögel Mitteleuropas'. In goede staat. Prijs per opbod. Startprijs € 600. Inlichtingen en biedingen bij: André Kerkhof (06-51933045) Sluitingsdatum: 15 oktober 2004.

Let op: Alléén voor leden!

Veldwaarnemingen

Samenstelling: Engbert van Oort

Kleine zilverreiger	26-05-04	5 Bovenmeent, C.de Vink, H. Klein, foeragerend met 2 grote zilvers
Blauwe reiger	07-08-04	8 Wijk Hoefijzer te Loenen, E.+ A.G van Oort, overvliegend
Purperreiger	v.a.10-05	8x div.locaties, P.Vos, D.Jonkers, M.de Graaf, E.+ A.G.van Oort
Lepelaar	16-06-04	1 Noordpolder te Veld, Eemnes, D.Jonkers, F. Leurs
Casarca	25-06-04	20 Bovenmeent, Hilversum, C.de Vink, rustend
Casarca	10-07-04	227 Eemmeer nabij Visdiefeiland, D.Jonkers, rustend
Smient	07-08-04	1 Noordpolder te Veld, Eemnes, D.Jonkers, rustend
Wespendief	09-08-04	1 Gooi Noord Ziekenhuis, P.Vos, vloog laag boven de bomen
Wespendief	13-08-04	1 Bovenmeent, Hilversum, D.Jonkers, M.de Graaf, overvliegend
Bruine kiekendief	01-07-04	1 Loenderveense Plas, D.Jonkers, E.van Oort, foeragerend
Blauwe kiekendief	08-08-04	1 Polder Sticht, Loenen, E.+ A.G. van Oort, foeragerend
Havik	09-08-04	1 Westerheide, Bussum, P.Vos, overvliegend
Sperwer	v.a. 12-07	7x div.locaties, D.Jonkers, M.de Graaf, E.+ A.G.van Oort
Slechtvalk	05-05-04	1 Franse Kampheide, Bussum, C.de Vink, jagend
Boomvalk	v.a. 14-06	9x div.locaties, D.Jonkers, E.van Oort, P.Vos
Fazant	17-06-04	1 Radioweg, Horstenmeer, E.van Oort, H.de Rooij, foeragerend
Fazant	22-06-04	3 Huizer Pier, Huizen, D.Jonkers, 2 jongen, foeragerend
Waterral	24-07-04	3 Oud Naarden, VRS het Gooi, uitsluitend gehoord
Goudplevier	25-06-04	1 Bovenmeent, Hilversum, C.de Vink, overvliegend in zomerkleed
Krombekstrandloper	01-07-04	2 Bovenmeent, Hilversum, C.de Vink, foeragerend
Kemphaan	10-07-04	4 Noordpolder te Veld, Eemnes, D.Jonkers
Grutto	01-07-04	38 Loenderveense Plas, D.Jonkers, E.van Oort, slaapvlucht
Regenwulp	v.a.17-07	7x div.locaties, M.de Graaf, F.Leurs, B.v.Poelgeest, VRS het Gooi
Bosruiter	22-07-04	6 Noordpolder te Veld, Eemnes, D.Jonkers, M de Graaf, foeragerend
Oeverloper	11-08-04	1 Spiegelplas, Nederhorst, P.Vos, foeragerend op stenen oever
Reuzenster	10-07-04	1 Bikbergen, Huizen, C.de Vink, vloog vanaf Sijsjesberg over de wijk
Visdiefje	16-06-04	1 Bussumertrekvaart, Naarden, K.Weener, biddend boven de vaart
Witwangstern	06-05-04	1 Pier Huizen, C.de Vink, rustend op 1* eilandje
Koekoek	20-07-04	1 Naarderbos, Naarden, D.Jonkers, F.Leurs, B.v.Poelgeest
Koekoek	31-07-04	1 Oud Naarden, VRS het Gooi, overvliegend
Kerkuil	08-08-04	1 Meentweg, Hilversum, E.van Oort, jagend
Ransuil	16-07-04	1 Kalksteenfabriek Huizen, D.Jonkers, E.van Oort, verkeersslachtoffer
Gierzwaluw	10-08-04	64 Wijk Hoefijzer te Loenen, E.+ A.G.van Oort, najaarstrek
Groene specht	03-07-04	1 Molenmeent, Loosdrecht, P.Vos, foeragerend op mieren
Groene specht	08-08-04	1 Oud Naarden, VRS het Gooi, uitsluitend gehoord
Kleine bonte specht	31-07-04	1 Oud Naarden, VRS het Gooi, foeragerend
IJsvogel	v.a. 30-05	8x div.locaties, R.van Werkhoven, A.J.Bos, P.Vos
IJsvogel	16-07-04	3 Terra Nova, Loenen, D.Jonkers, E.van Oort, foeragerend
Zwarte roodstaart	28-06-04	1 Huizerweg, Bussum, P.Vos, zingend
Sprinkhaanzanger	18-07-04	1 Breukeleveense eendenkooi, D.Jonkers, M de Graaf
Grote karekiet	17-06-04	1 Radioweg, Horstenmeer, E.van Oort, zingend op rietstengel
Braamsluiper	15-06-04	1 Bijvanck, Blaricum, D.Jonkers, luid zingend
Buidelmees	31-07-04	1 Oud Naarden, VRS het Gooi, luid zingend
Kruisbek	v.a.08-06	26x div.locaties, C.de Vink, D.Jonkers, VRS het Gooi
Kruisbek	31-07-04	42 Oud Naarden, VRS het Gooi, in meerdere groepjes overvliegend
Appelvink	17-06-04	2 't Spiegel, Bussum, P.Vos, foeragerend op berk en beuk
Appelvink	16-07-04	1 Terra Nova, Loenen, D.Jonkers, E.van Oort, overvliegend

De avonturen van Piet Roodborsttapuit

Bij het kriecken van de dag trekt Piet Roodborsttapuit er graag op uit!

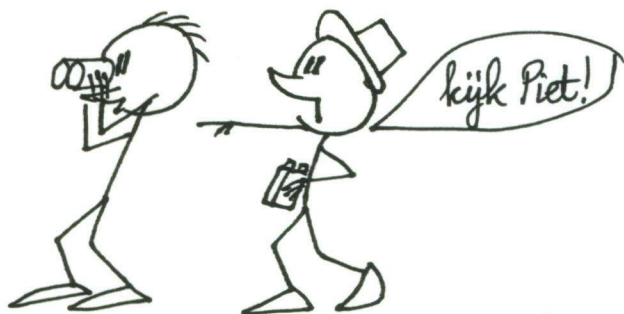
Onze Piet is een echte vroege vogel!

Zijn vogelvriend Wim Pieper is ook al uit de veren!

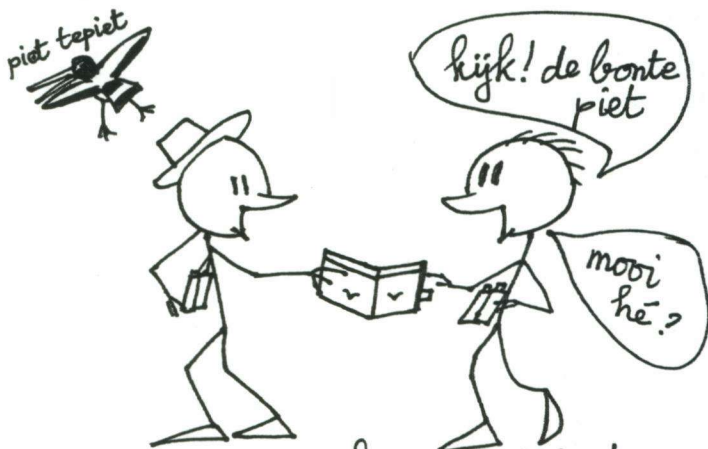
Tenamen gaan ze op pad. Wat zal de morgen brengen?

"Kijk, daar! Een bonte piet!" roept Wim. "Ja, machtig mooi, zeg!" antwoordt Piet, die zijn

verrukking over de waarrening van de scholekster niet onder stoelen of banken steekt!

"Kijk", laat Piet zien, "Hij is nog mooier dan in het vogelboek!"

En Wim moet erkennen dat de afbeelding in "Zien is kennen!" het niet haalt bij de echte bonte piet!

Een malse regenbui slaat onze vogelvrienden eensklaps in het gelaat! "Ha, brv!" roept Wim, "de herfst heeft zijn intrede gedaan!"

"Ja", lacht Piet, "nu kan de excursie eerst goed beginnen!"

"... en vrolijk vervolgen ze hun weg!"

WAT IS DIT VOOR FLUTSTRIP?! TOEN DE KORHAAN NOG GEWOON DE KORHAAN HEETTE, STOND ER EEN VEEL LEUKERE STRIP IN!

Adressenlijst

Postadres VWG: Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Postbus 1028, 1200BA Hilversum
Postrekening (algemeen) 2529179 t.n.v. V.W.G. Het Gooi e.o., Hilversum
ABN-Amro (algemeen) 43.41.08.790 t.n.v. V.W.G. Het Gooi e.o., Hilversum
Postrekening (uitsluitend contributies) 7874727 t.n.v. V.W.G. Het Gooi e.o., Kortenhoef

Het Vogelwerkgroep Bestuur:

Dagelijks bestuur:

Voorzitter	: mr. E.H. van Stigt Thans	Mackayware 30	8014 RW Zwolle	038-4543991
Sekretaris	: M. van Houten	Dovenetelhof 26	3742 EH Baarn	035-5415603
Penningmeester	: A.C.A.M. Kerkhof	Luitgardeweg 28	1211 NB Hilversum	035-6286330

Overige bestuursleden:

SG Algemene Zaken	: L.J. Dwars-Van Achterbergh	Flamingohof 1	1221 LK Hilversum	06-46352060
SG Avifauna	: Vacant			
SG Natuurbescherming	: F. Kempeneers	Zomerkade 27	1273 SL Huizen	035-5263870
SG Vogelcursus	: A. van Klaveren	Berkenhof 3	1241 VP Kortenhoef	035-6561426
SG Excursies	: J.J.M. van Velsen	Dotterbloemlaan 39	3742 ED Baarn	035-6838604
SG Communicatie	: R. Rense	Elzenlaan 40	1214 KM Hilversum	035-6248716

Nuttige Adressen:

Aanmelding Vogelcursus	: A. van Klaveren	Berkenhof 3	1241 VP Kortenhoef	035-6561426
Aanmelding Jeugd cursus	: A. van Klaveren	Berkenhof 3	1241 VP Kortenhoef	035-6561426
Eempolder tellingen	: Vacant			
Lezingen	: J.W. le Clercq	Van het Hoffstraat 28	1223 EE Hilversum	035-6834456
Promotie en Verkoop	: B. v.d. Brink	Klaver 1	1273 AJ Huizen	035-5258142
Roofvogelstudiegroep	: H. Sevinck	Einder 31	3742 ZG Baarn	035-5421019
Vogelasiel Het Gooi	: F.F. van de Woord	Burg. J. Vissertlaan 1	1411 BR Naarden	035-6945658
Vogelringstation Het Gooi	: B. van Poelgeest	Binnenhof 517	1412 LA Naarden	035-6940996
Waarnemingskaartjes inleveren	: E. van Oort	Kickestein 57	3632 WJ Loenen v.d. Vecht	0294-234330
Weidevogelbescherming Eempolders	: G.W. Bieshaar	Zevenenderdrift 16	1251 RC Laren	035-5311002
Wintervoeding Gooi en Vechtland	: J.F. Kuijer	Krekelmeent 21	1218 EA Hilversum	035-6934871
St. Wintervoeding aan Koudeslachtoffers	: N. Schram	C. van Renneslaan 22	1403 ES Bussum	035-6933389

<u>Ledenadministratie</u>	: F. Wilms-Schopman	J.C. Ritsemalaan 1	1241 AP Kortenhoef	035-6563020
---------------------------	---------------------	--------------------	--------------------	-------------

Vogelwerkgroep On-Line:

Het Goois Vogelnet (Nieuws van de Vogelwerkgroep via e-mail)
Vogelwerkgroep op internet
St. Wintervoeding aan Koudeslachtoffers

Aanvragen via: Chans@worldonline.nl
<http://www.vwg-gooi-eo.nl>
nora.schram@planet.nl

Waarnemingskaartjes kunnen ook bij alle bestuursleden worden ingeleverd. Na overleg kunnen eveneens bij alle bestuursleden nieuwe kaartjes worden verkregen.

Voor ongelukken en/of problemen, welke ontstaan tijdens activiteiten van de Vogelwerkgroep aanvaardt de vereniging geen enkele aansprakelijkheid. Deelname geschiedt op vrijwillige basis.

De contributie voor de vogelwerkgroep bedraagt minimaal € 16,- per jaar. Na aanmelding bij de ledenadministratie ontvangen nieuwe leden een welkomstmap met informatie over de vereniging. Voor leden uit één gezin of samenwonenden is er de mogelijkheid lid te worden als huisgenoot. De contributie daarvoor is minimaal € 6,- per jaar. Na aanmelding ontvangt u een acceptgiro. U kunt wachten met uw betaling tot ontvangst van deze acceptgiro.

Schenken:

Wilt u de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken eenmalig of vaker steunen met een gift, dan zijn deze giften onder voorwaarden aftrekbaar op de aangifte voor de inkomstenbelasting. Daarnaast kunt u in uw testament een zogenaamd legaat laten opnemen ten gunste van de vogelwerkgroep. Het is gewenst dit dan met uw notaris te bespreken.

Opzegging van het lidmaatschap dient te geschieden vóór 1 november van elk kalenderjaar.

In verband met de afsluiting der boeken door de penningmeester worden declaraties voor gemaakte kosten uitsluitend gehonoreerd indien deze uiterlijk 31 december via de coördinator van de betreffende subgroep bij de penningmeester zijn ingediend.

"De Korhaan"
Uitgave Vogelwerkgroep Het Gooi e.o.
Postbus 1028, 1200 BA Hilversum

TPG Post

Port betaald

Port payé

Pays-Bas